Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

NĂM THỨ 29
Số 5359
Ngày thứ tư
2 Sept. 1936
Ngày 17 tháng 7 (dâ)
NĂM BÍNH-TÝ

Lục tỉnh tân văn

COFAT

Chủ-nhiệm: NGUYỄN-VĂN-CỦA
Hoa báo xin trẻ tiền trước cho ông Nguyễn-văn-Của.
Gởi bài về cho ông Lâm-văn-Ngọ.

XUẤT BẢN HẰNG NGÀY
BẢO-QUẢN: 57, Rue Lucien Mossard, 57 — SAIGON
Dây thép tắt: LUCTINH Dây thép nói: 203

Chủ-nhiệm: LÂM-VĂN-NGỌ
Thay mặt cho tòa báo bên Pháp-Quốc
MAPTIE INTERNATIONAL DE PUBLICITÉ
8, Rue Trouchet — PARIS (VIII)

GIÁ BÁO

Một năm	12$00
Sáu tháng	6 50
Ba tháng	3 50
Mỗi số	0 04

TAY LÁI CHIẾC THUYỀN ĐÔNG-PHÁP

ÔNG SILVESTRE
quyền Toàn-quyền Đông-pháp

Trước đây chúng tôi đã có đăng tin: ông Silvestre khâm sứ Cao miên đã được lĩnh bộ Thuộc-địa bổ quyền Toàn quyền Đông-Pháp thế cho quan Toàn-quyền Robin đi nghỉ ở Pháp, để chờ quan tân Thủ-Hiến là ông Jules Brevié qua đâu tôi cuối tháng Octobre tới đây.

Tuy trong một thời gian ngắn ông Silvestre ngồi ghế Thủ-Hiến mà lòng nhưng trông chúng ta nên biết qua chánh-sách cai-trị của ngài, phòng lúc ngài tạm quyền đây chúng ta có hi-vọng gì với ngài không?

Ông Silvestre, một quan-lại thuộc địa rất lâu năm, ông đã từng ngồi ghế chủ tỉnh ở Nam-kỳ ông am-hiểu tình thế rất nhiều. Nhưng ít lâu nhờ tài cai-trị bật thiệp của ông, Chánh phủ bổ ông lên trấn-nhậm xứ Cao miên.

Giữa lúc khủng hoảng, như các bạn đọc hẳn biết người Cao miên là một «giống dân không biết rầy mà», như vậy mà mấy năm trở ngồi ghế khâm-sứ Cao miên mệ lèo mệt lái lo cho chiếc thuyền Cao miên trong cơn bão to gió lớn.

Một cái trội-lực rất lớn nầy, nếu một nhà chánh-trị nào đã từng biết phong-tục và tánh tình dân Cao miên, tất phải đưa đớn dùm cảnh người bảo-hộ như ông Silvestre...

Dân Cao-miên là một giống dân tiềm-miễn cái ác quốc-gia «đất sệt», mỗi việc là mỗi về nhà vua của họ. Nhưng thân ôi, ông vua của họ... cũng như họ, không có một phương-pháp nào cứu sống cho họ. Thế mà có-lẽ quan Toàn-quyền Silvestre đau lòng cho dân chúng quá dại khờ, nên hịu lắm than: ngài hết sức huấn luyện cho «chúng» nhưng rồi có nhiều người ngộ-nhận cho cử-chỉ thẳng thắng cang trực của ngài mà cho là thái-quá.

Thật vậy, công-việc ngài làm chưa xong, lại kịp đến lúc ngày phải về nghỉ ở Pháp...

Mãn hạn nghỉ, ngài qua cùng trấn nhậm ở Cao-miên từ năm 1935. Hai lần qua lại tỉnh Sueza ông Silvestre tựu ý nghĩ với một giống dân như thế chẳn phải sửa đổi chánh-sách Mà công mạy, lúc ngài vừa qua, thì công-việc của ngài vừa đơm hoa thơm kết quả ngọt... chỉ trong thời-gian ít lâu ngài liền sự thuế cho dân Cao-miên và Annam kiều ngụ trên ấy. Ngài lại giúp đỡ cho các nhà lái biển có thể chở mang kỹ-nghệ chài lưới trên ấy cho phồn thạnh. Và sự xuất-cảng thủ-vật đã có mỏ khá rồi. Đến bấy là một thứ mà ngài năng khuyên khích dân chúng trồng nhiều hơn hết. Năm mạy bấp lên giá cao, số bắp xuất cảng ở Cao-miên nhiều.

Ông Silvestre

Thế là đường kinh-tế xứ Cao miên mở được mơm mấy lâu nay đó, chánh là công-nghiệp của ngài vậy.

Còn về mặt tiền-tháu - thánh Nam - vang, nếu ai 10 năm về trước có đi qua, hãy giờ trở lại cũng phải lấy làm ngạc-nhiên cho sự tốt đẹp của cái «thành - phố ở ngay sông bốn mặt» ấy. Bao nhiêu những sông rạch, bưng đầu lấp, các công-viên trăng lẻ ngũ - ngọa. Và hiện nay cái Chợ-mới ở «thâu-thánh Namvang đang cất gần xong. Đó là một công-trình kiến-trúc tuyệt-vời, trường Chợ - mới Saigon khó sánh. Và cái ga xe lửa ở Namvang ai ai cũng thấp thỏm mừng cho giống dân Cao - miên «khéo tu - nên gặp được tay lái như ông Silvestre.

Trước khi đứng bút chào mừng ông, chúng tôi ao ước rằng: quan quyền Toàn-quyền Đông-Pháp sẽ nhơn trong lúc ngồi ghế Thủ-hiến mà yêu đời rất đa yêu đời và lý trọng dân-chủ tự-do hơn nữa, để cho toàn thể dân chúng Đông-Pháp cùng hiệt... và chúng ta cũng có thể hi-vọng lắm, vì đứng trước khúc-quẹo của lịch sử mà quan quyền Toàn-quyền Đông Pháp Silvestre lại là một người con-cái hi-vọng còn nhiều... thì thế nào ngài cũng nhìn nhận rằng: nước Pháp là của dân Pháp, thì lý-tưởng ấy sẽ làm hầu-thuẫn cho ngài về sau nầy không phải ít vậy.

L. T. T. V.

MÁY BAY RỚT XUỐNG RỪNG GIARAI (BIÊNHOA)

Phi-công là ông Hồ-đắc-Cung chỉ bị thương sơ sài thôi

Ông Hồ-đắc-Cung, người tỉnh ở «con rắn trơi» sang Đông-kinh, sớm mai hôm qua cỡi máy bay từ Tân-sơn-Nhứt bay thẳng lên Biên-hòa. Cách mặt đất 1000 thước, ông Cu g cứ mưu ấy bay hoài.

Ở giờ, máy bay đang ở trên địa-phận rừng Giaray (Biênhoa). Lúc ấy, máy mu bao phủ, trước không thấy rõ ai cả. Thấy sáng gần hết, ông Cung sợ có lại nạn, muốn hạ xuống nhưng không hẳn sao, máy bay rớt ngay xuống rừng...

May phước lắm sao, ông Cung không đến nỗi gì, còn máy bay hư hao bốn. Tuy thoát chết, nhưng cũng phải lo thoát thân khỏi rừng sâu. Ông Cung lần đi mạy gặp một tên Mọi. Tên Mọi dẫc ông đi quanh co rất lâu. Dùng trưa ông Cung ra khỏi rừng. Ông tới đường đường Giaray bằng bố rồi được chở đi xuống nhà thương Gladinh.

NGÀY MAI
Phụ-trương Văn-chương

TIN THÊM VỀ

Cuộc lễ Khánh-thành
thiết-lộ xuyên Đông-pháp

... Một cuộc lễ có ý-nghĩa tượng-trưng các thứ dân-tộc sống trên bán đảo chữ «S»

Chương-trình cuộc lễ này như các báo ở Nam-kỳ đã đăng chỉ có cái tánh cách tạm mà thôi, nhưng đâu vậy toàn hết đều giờ thiệt-thọ, chỉ có đổi một vài chi tiết nhỏ thôi.

Quan Toàn quyền Robin đã nhứt định chắc chắn cuộc lễ khánh thành đường sắt trên thiết-lộ Đông pháp, từ Đại-lãnh đến Tuy-Hòa Nhưng vì «quyền-lịch» của cuộc lễ cũng đã định, nghĩa là ngày thứ nhứt của cuộc lễ cử hành vào ngày chúa - nhựt 27 Septembre 1936.

Bây giờ dây chúng tôi chỉ muốn cho bạn đọc chủ ý rằng cuộc lễ nầy chia ra làm hai thời kỳ: thời kỳ chờ đợi và thời-kỳ làm lễ khánh thơ».

Như đã định, ngày 27 Septembre các đoàn dân-tộc sống ở Đông-pháp đến Saigon. Vì có một các đoàn ấy ở thành-phố ta càng tăng thêm vẻ long trọng trang-nghiêm của cuộc lễ. Ngày ấy, các phái-bộ các dân tộc sẽ đến hoặc tại ga xe lửa, hoặc bằng tàu, không chừng có vài phái-bộ phải đi đường bộ bằng xe. Qua ngày sau các đoàn ấy đều phải giao vé Ông Bourrin để tập dượt lần cuộc hát như đã nói bằng trên ngày 2 Octobre.

Sự tập-trung các p'ái-bộ các đoàn của các dân-tộc đến ngay Saigon ngày 27 Septembre, như phòng cả-quân sở xe lửa định trước rằng rất khó để chỉ cuộc nơi lần, dầu vậy để sau mấy trăm khách đi lượng tập rất nhọc g đoàn thể thôi, các nhà du-dịch riêng, như người ta đã định trước cùng các nhân-vật chánh-thức mời đến dự cuộc lễ khánh-thành lần lượt đến Saigon.

Dầu sao mặc lòng cũng cần phải có đủ các phái-bộ của các dân-tộc đến Saigon để biểu-diễn các cuộc nhóm họp thể-thao và mỹ-thuật chính là cuộc lễ chánh-thức khởi sự ngày 1er Octobre.

Bắt là chương-trình vinh-viễn ngày thứ nhứt: 27 Septembre.

Đúng 7 giờ tiếng súng của đội phòng-thủ nổ chào mừng các đoàn phái-bộ các dân-tộc đến Saigon và báo tin hồi sự cuộc lễ.

Cũng trong giờ ấy Uỷ ban tổ-chức chia ra đi lo chỗ ăn chỗ ngủ cho các phái bộ là lượt đến ở ga và đã dẫn nhau cho biết thêm thứ tự hoặc phân phát những đầu hiệu cho các nhân-viên trong phái-bộ đi kỷ-niệm cuộc lễ long-vu. Trong lúc nầy thì nhạc trường ở mũ đến tiếp rước các phái-bộ và chở lên xe đều chỗ lưu-trú.

(Xem qua bên trương sau)

Một tờ báo chuyên-môn về kinh-tế mà được nhiều tay túc-học hữu-tài chủ-trương như tờ báo *Nông-công-Thương* thì không có tờ báo nào có giá-trị hơn nữa.

CUỘC-DIỆN THẾ-GIỚI

Còn một tên lính chót chánh-phủ cũng Kháng-cự

Thành Irun tan rã chăng? — Lại có cuộc thương-thuyết giản-hòa trực-tiếp giữa loạn-quân và chánh-phủ. — Báo Messagero của Ý công-kích Pháp — Trostzky xúi giục rồi lại xưng mình là tiền-tri về thời-cuộc ở Nga. — Tình thân-thiện của Pháp và Ba-lan càng khăn khít.

PHÁP

Ông Lamoureux nói: phải dự-bị đề-phòng Đức?

Paris 31 Août. Trong một bài diễn - văn đọc hôm qua nói về chánh-sách ngoại - giao, ông Lamoureux tuyên-bố rằng: «tư tưởng Đức đã dự-bị quân binh và đọa dưỡng ngoại-giao cho một cuộc chiến-tranh tới đây, thì sự hăm-dọa một cuộc xung đột cáng nó rằng và nghiêm trọng hơn nữa. Cũng như ông Paul Reynaud, ông bảo cần phải có cuộc khuyến hóa nhau trong dân-chúng Pháp, và phương-pháp của Chánh phủ lại cần phải rõ ràng và quốc-gia hơn.

Bão phản của Chánh-phủ là phải làm sao nó tránh các cuộc khêu khích và cần kiếm dịp để thảo-thuận và thân-thiện với Đức để tránh các việc khó khăn vì dịnh ấy. Ông Lamoureux lại khen ngợi về các cuộc thăm viếng nhau giữa hai nhà Thống-đốc ngân-hàng quốc gia của Pháp và Đức. Dứt lời ông cựu Tổng - trưởng rất tán-thành thái-độ của chánh-phủ đối với thời cuộc Tây ban-nha. (Nói thế chẳng thêm đổ nợ dai vì Đức sẽ được trớn làm tới, thì khóa không chừng).

Một ông Tổng-tư-lịnh Balan qua Pháp

Tổng-tư-lịnh Ba-lan là ông Rydz Smigly đến tại sứ-quán Balan. Ông đến mộ chiến-sĩ không tên làm lễ chiêm bái, rồi có hội-kiến cùng Thủ tướng L. Blum. Tổng trưởng bộ quốc - phòng Daladier, Tổng-tham mưu quan sáu Gamelin.

... Tình thân-thiện Pháp-Balan càng thêm khăn khít

Trong buổi tiếc trưa của ông Daladier đãi tổng Tư-lịnh Rydz Smigly có mặt cả các ông L. Blum, Delbos, Cot và quan-sáu Gamelin, ông Tổng-trưởng nói chiến-tranh có số tình thân-thiện giữa Pháp và Balan và đáp nói rằng: «cuộc tiếp rước nồng nàn người thay mặt cho Balan, chính là chỉ rõ cái tình-thân của Pháp đối với người bạn và đồng - minh mình» để gia giữ cuộc hòa-bình vậy. Ông Daladier lại thêm rằng: «sau nầy quan sáu Rydz Smigly sẽ thấy cuộc hiểu diễu của cơ-binh Pháp, rất tự-thì mà chỉ cho người có thể tin rằng với cơ-binh Ký có thể gỡ được cuộc đốp tập và tự-do. » Cơ binh nghiêm chỉnh, mạnh mẽ chính là một cái khiên chắc chắn để gìn giữ cuộc hòa-bình».

Tổng Tư-lịnh Balan có tả lời cảm ơn, và đáp nói rằng: «ông rất lấy làm cảm-động sự tiếp rước rất trọng hậu Ký. Ông chào mừng cơ-binh Pháp đã hiệp nhứt cùng cơ binh Ba-Lan để gìn giữ cuộc hòa-bình.

Qua trưa đó quan - sáu Rydz Smigly đi qua Reims. Ông cùng quan-sáu Gamelin đến viếng các đồng-tập trên ở Champagne, và qua thứ tư ông sẽ dự - liễn một cuộc thao-diễn của một đoạn binh. Qua thứ năm trong cuộc phân phát binh-khí ở Nancy ông sẽ khánh thành bản bắc-đẩu bửu tinh, rồi ông sẽ qua viếng các đường trận ở Maginot.

NA-UY

Trostzky là nhà tiên-tri hay mình xúi giục mà biết trước?

Oslo 1er Septembre. — Trước ngày bị giam lỏng ít lâu Trostzky có tuyên bố với phái-viên các báo ở Na uy về tình hình Nga-sô-viết sẽ trở ra thế nào.

Nhà cách-mạng đặt mình là «nhà tiên-tri tuyên bố rằng không bao lâu đây sẽ có cuộc nội-loạn ở Nga, mà do là do ở cuộc tranh-đấu của

LÒNG TỪ-THIỆN

Đức BẢO-ĐẠI quyên 1.500 đồng của riêng giúp dân bị lụt ở Hồng-Hà

Hanôi, 31 Août — Đức Bảo Đại có gởi cho quan Khâm-sứ một bức điện-tín như sau nầy:

« Ta lấy làm đau đớn tiếp đặng tin các đê bị hư đở ở các miền xứ Bắc-kỳ, dân chúng bị nạn thủy lụt. Ta xin quan Khâm-sứ chuyển giùm lại cho dân-chúng ta rất thương tiếc».

Ngoài ra nữa ta cũng đã biết quan Khâm hết lòng cùng các quan lại Tây-Nam chỉ dẫn cho dân-chúng sửa sang các đê kỳ lại đề chống ngăn nạn lụt. Quan Khâm hãy chuyển lời ta khen ngợi. Ta đã nhớ quan khâm-sứ Annam chuyển đến dân-chúng bị nạn của riêng ta 1.500 đồng.

Vậy hãy tưởng tình ta, quan Khâm và bằng-hữu hãy nhận cho

BỨC BẢO ĐẠI

Rồi quan Khâm-sứ Bắc-kỳ cũng có đánh một bức điện-tín nhơn danh các quan lại, bằng hữu của ngài và dân-chúng bị nạn cảm ơn nhà vua trở tuồi tứ-thiện ở Trung-kỳ...

Kết-quả cuộc xổ số Quốc-trái Đông-pháp kỳ 58

Hanôi 1er Septembre. — Sớm mai có cuộc xổ số Quốc-trái Đông-pháp kỳ 58 đến 6.180.000 đồng.

Các số 109.785, 50.153, 129.128, 9.466 được hồi lại một trăm đồng.

26 số hồi lại 500 đồng.
1000 số hồi lại 100 đồng.

Trường dạy chuyên-môn về nghề dệt

Theo như lời chúng tôi đã có nói sơ qua trong một số báo trước rằng đã có lời nghị-định của quan Thống-đốc Nam-kỳ ra ngày 6 Août 1936 vừa rồi, ban phép lập thêm tại trường tỉnh Giadinh một lớp dạy riêng cách thiết hành về nghề dệt.

Trường nầy do quan Đốc-học trường tỉnh xem sóc, còn phần chuyên môn (technique) thì về quan Chánh sở Canh-nông Namky và quan kỹ-sư thuộc dưới quyền ngài chăm nom sự dạy dỗ.

Học - sanh nào muốn xin vào trường nầy thì phải được 16 tuổi và phải có cấp bằng sơ-học (certificat d'études primaires franco-indigènes) hoặc đã học đến lớp nhứt (cours supérieur) trường sơ-học. Bất luận là trai hay gái, mồ-côi là trò nào có đủ điều-kiện vừa mới nói trên và có giấy chứng của cha mẹ bằng lòng cho con vào học là được.

Chương-trình học về nghề dệt nầy chỉ có một năm thôi, trong trường có quan kỹ-sư Annam chuyên môn về nghề dệt, dạy rất kỹ-lưỡng.

Sau khi học thành tài rồi, và học đủ một năm rồi thì quan cai trường sẽ phát cho một cái bằng cấp thợ dệt «Brevet de tisseur» để chứng cho rằng trò ấy học đã đủ năm và đã theo kịp bài vở trong trường.

Với sự dạy dỗ ở tại trường ấy rồi trong một năm, thì học-sanh sau khi ra trường sẽ có đủ sức mà quản suất một xưởng dệt nhỏ.

Trường nầy đến ngày 15 tháng Septembre 1936 tới đây, là mở cửa cho học-sanh nhập trường. Vậy thì kể từ ngày nay, anh em chị-em ai có con hay cháu, bất luận gái hay trai, nếu muốn cho chúng nó có nghề nghiệp làm ăn, thì phải mau mau gởi đơn đến cho quan Đốc-học trường tỉnh Giadinh mà xin trường ấy tựu trường.

Nhưng mà, trường không có lãnh nuôi học trò ở trong. Ai có con cháu mà muốn cho học thì phải kiếm nhà quen-lớn bà-con ở tại Giadinh mà gởi gắm con mình.

Ấy là một tin đáng mừng cho Nam kỳ ta lắm vậy, vì thuở nay, không những là Namky nầy không có trường dạy dệt, mà thôi, toàn cõi Đông Dương cũng chưa hề có lập trường dạy dệt bao giờ.

Trong số báo trước chúng tôi vẫn có ước ao lắm sao tại Chaudoc hoặc tại Lân-châu, cũng có một lớp dạy chuyên-môn về nghề dệt, vì tại Lânchâu là chỗ xuất sản tơ tơ nhiều hơn hết các tỉnh trong Nam-kỳ, mà phần nhiều những kẻ muốn cho con cháu đi học cho biết nghề nghiệp trong mình để phòng tìm kế sanh nhai về sau, thì toàn là kẻ nghèo; còn trường dạy nghề dệt tại Giadinh thì không nhận lãnh cho trò ở trong (internes), thế thì những con trẻ nhà nghèo ở xa như Lânchâu và Chaudoc hoặc Longxuyên, hẳn ắt không có cái hân hạnh mà được vào học tại trường dệt ở Giadinh rồi.

Cho nên chúng tôi ước ao làm sao mà được Chánh-phủ lại ban thêm ân huệ, lập một lớp dạy chuyên - môn nghề dệt tại Lânchâu là xứ xuất sản tằm tơ, để cho con trẻ nhà nghèo ở trong xứ ấy được học cho biết nghề nghiệp trong mình để phòng ngày sau cho chúng nó có thể chính đón cái nghề dệt lại cho được hoàn-toàn, mà tranh lấy mối lợi với nước ngoài; kẻo bấy lâu những thợ dệt ở trong bổn xứ, họ chỉ cứ đo theo cái khuôn-khổ cũ mà làm hoài, không có thể mà khoách trương cái nghề dệt ra cho tinh tấn được.

Huống chi tại Lânchâu hiện nay đã có một hãng tằm Service Séricicole) nhà cửa cũng là rộng lớn, vẫn còn bỏ trống nhiều cần mình mông. nếu nay mà Chánh-phủ muốn lập một lớp dạy dệt ở đó, thì chỉ có phải tốn những đồ khí-cụ, hoặc mấy mốc với một quan kỹ-sư chuyên - môn nghề dệt, để lãnh và v ệc dạy mà thôi; chớ khỏi phải cất trường lâm chi cho hao tốn, vì đã có nhà cửa sẵn rồi.

Nếu được như vậy thì những con trẻ nhà nghèo ở Châudốc và Tân-châu lấy làm có phước biết đường nào!

Ấy là ước thành-thật của chúng tôi ước nguyện thình cầu, cúi xin chánh-phủ gia tâm nghiên cứu cho tận tường, ngõ hầu bổn bố hồng-ân cho dân miền ấy được nhờ ơn vô lộ vậy.

BA-NGHIÊM.

TIỆC RƯỢU MỪNG

« Ái-hữu Báo-giới » Hoa-Kiều đã thành lập

Nhơn vì các bạn đồng-nghiệp Hoa-Kiều ở Cholon mới được phép của quan Thống-đốc Nam-kỳ cho lập hội Ái-hữu Báo giới.

Hôi chiều hôm qua vào lối 4 giờ chiều, anh em báo-giới Tàu có thiết mời cuộc lễ rất long trọng tại phòng Thương mại Hoa Kiều ở Cholon, có nhiều anh em trong Báo-giới Tây và Nam và cũng có nhiều nhà tai mắt ở trong các giới đến dự cuộc lễ ấy rất đông.

Có nhiều người Tàu tranh-giả, ra đứng giữa công-chúng mà diễn-thuyết rất lâu đáng điệu hùng-hồn bộ tịch phải lấy điển-giả; duy tiếc có một điều là các ông bọ nói bằng tiếng Tàu, chúng tôi không có thể thuật lại cho hết được.

Chỉ có ông Marquis là quan đầu phòng Báo-giới và ông Nguyễn-v. Sâm là Hội-trưởng liên-đoàn Báo giới quốc-văn có ra đứng giữa nói bằng tiếng Pháp, tỏ ý chúc mừng cho Hội Báo-giới Hoa-Kiều vững bền và sung túc, v. v...

Hội có rước thầy chụp ảnh đến lấy ảnh cuộc lễ ấy để làm kỷ-niệm.

Có một giản nhạc Tây, mà toàn là người Tàu đánh rất hay.

Sau mấy cuộc nói chuyện rồi; Hội lại mời hết lên lầu dùng một tiệc rượu Champagne và các thứ bánh mứt.

Có một điều chúng tôi đáng chú ý hơn là lúc giữa phòng hội, có treo một bức tôn-ảnh của ông Tôn-Văn tự là Dật-Tiên, xem ra rất có vẻ tôn nghiêm lắm.

Thầy bảy nhiêu đó thì cũng đủ biết người Tàu họ tôn sùng bậc người Tôn-Dật-Tiên là dường nào!

Nhơn trong cuộc lễ nầy, có lẽ từ đây anh em đồng-nghiệp Hoa-Nam sẽ được thân mật với nhau hơn trước.

L. T. T. V.

(Tiếp theo trang nhứt)

ĐÓA HOA RỪNG

Là một tân tuồng tuyệt thi-hi, đáng xem, xem rồi cũng đáng xem lại nữa

Má phấn mỗi son, minh phủ những tơ lụa thượng hạng may kiểu kim-thời, có Năm PHÌ nghiệm - nhiên một ngôi-sao sáng rỡ chói ngời trên sân khấu.

Tóc quấn mật lọ, chưn không giày thấu thế đen thui, có Năm PHÌ lại trở thành một đóa hoa rừng, ai cũng khen ngợi!

Thứ năm 3 Septembre 1936

Tại nhà hát Tây

đề gửi cho

HỘI CẢNTHƠ TƯƠNG-TẾ

Xin mời các Ông các Bà đến xem chơi. — Giá tiền và cửa rất lắm.

Có bán giấy trước ít:

Imprimerie de l'«Union»: Nouveautés Dakao, et Pharmacie de Dakao, và tại nhà hát trọn bữa thứ 3 Septembre 1936.

TIN trong nước

CANTHO

AN DÂN, LỢI NƯỚC

Làng Hậu thạnh-Hưng (Cù-lao-mây) thường xảy ra trộm cướp khuấy nhiễu lụng-tụng lương dân tu thân, lại thêm thuế vụ năm nay (1936). Thâu vào công-nho rất ít, quan trên quở phạt đủ đều, hương-chức hội-tề-công thường lo lắm cho an dân lợi nước. Nhưng phải gặp hoàn cảnh khó khăn, nên không thể làm tròn trách-nhiệm. Vì thế quan trên phái M. Nguyễn-văn-Giỏi ở đồn Cái-eui xuống hiệp lực với hương-chức làng H. T. H để thi-hành 2 điều ấy. Nhờ cái lòng sốt sắn của linh Ng-văn-Giỏi và hương-chức làng nên mới rồi lại tâm nã và phá tan sào-huyệt của bọn đầu trộm đuôi cướp, đó tan chúng lấy của xã Sích đã tìm được, nhưng chúng nó vẫn còn cao bay xa chạy. Sớm muộn rồi đây chúng nó chẳng cũng phải sa vào lưới pháp-luật vì tấm lòng sốt sắn của quí ông trên đây.

Từ đây, ở vùng nầy ai ai cũng được yên lòng, tại chỉ khỏi lo quân gian khuấy nhiễu nữa.

Còn thuế trước khi M. Giỏi chưa hiệp lực với làng thì thâu vô chỉ được có năm mươi mấy phần trăm, nay đã được gần tám chục phần trăm, ấy cũng là một điều may mắn cho làng.

Thiết nghĩ dân ta còn ở vào thời-kỳ xâu thuế mà vì hoàn cảnh lo chẳng tròn thì khỏ biết bao!! Dòng chưa được phải trốn tránh mất thì giờ làm ăn. Nay đông được rồi làm ăn tự do thong thả, tôi xin vỗ ngất chẳng lo phường trộm cướp khuấy nhiễu. Như thế cũng đáng mừng cho làng H. T. H ngày nay được an dân, lợi nước.

NGUYỄN HỮU-THUẬN.

SÓ TRẮNG

XIN QUAN CHỦ QUẢN KỂ SÁCH GHÉ MẮT

Làng Anlạc-tây xưa nay có tiếng là ổ trộm cướp. Phần làng ở dựa theo mé sông Bassac cảng để cho quân gian hoành hành.

Dân dân nghèo chỉ trông mong nơi nhà chức trách mà nhà chức trách thấy hương-quản rất lôi thôi với phận-sự.

Từ ngày thấy lên làm hương-quản tớ nay thì dân hết sức than van vì mỗi tháng có đến 17, 18 lần trộm cướp về đêm, mà nhứt là mấy đêm tối trời hộ không sao an giấc được, trên bờ vừa la ăn trộm thì kẻ đó dưới sông lại hô ăn cướp.

Xin quan trên hãy thương giùm dân dân nghèo, trất dạy thầy hương-quản hãy sốt sắn với phận-sự, được vậy thì mới có thể trừ bớt nạn trộm cướp.

Qui ơn ấy chúng dân hết lòng thâm cảm.

H. V. T.

BA NGƯỜI CẦM BA CÂY DAO ĐỒN CHÉM TÊN BIỆN NHẢY NHÀO XUỐNG SÔNG

Ngày 28 Août 1936, tại chợ Cái-côn anh chị chém với anh chị, nguyên nhơn như dưới đây:

Tại chợ Cái-côn có tên Mên chủ tiệm mua bán đồ cũ, trước kia Mên và Biện có thù hiềm nhau, Biện chém Mên việc đến tòa. Biện chôn ăn lên tới tên trên, ngày 27-8-36, hạ-người đi bán vé tại chợ Cái-côn, Biện không về nhà, ở lại chợ coi hát, anh em bạn của Mên muốn vì Mên chém Biện đặng rửa tủi cho Mên song bị nhiều người tại chợ cản không cho, sợ làm náo động trong chợ.

Sáng ngày Biện xuống bến đò đứng đợi đò qua chợ Mới, phía trên chợ. Biện vẫn biết chúng muốn chém mình, song hề làm anh chị thì phải gan chớ trốn còn chi danh tiếng. Khi Biện đang đứng chờ đò thì ở trên có ba người đi xuống, người đi trước cách Biện chừng hai thước, miệng hô đỡ thì tay rút dao phay trong lưng ra, nhắm ngay đầu Biện chém xuống một dao rất mạnh. Biện thình lình nghe hô đỡ lẹ làng mọp xuống tay đánh hất lên rất mạnh, cườm tay của Biện trúng nhằm cườm tay tên hung thủ rất mạnh, làm cho lưỡi dao rớt văn tuốt xuống sông. Biện vừa ngồe dậy kế tên thứ hai rút dao nhảy vào chém tiếp, lẹ như chớp Biện liền hạ bộ lôn tuốt ra sau lưng, tên nầy lại chém hụt, tên thứ ba vừa tới cũng rút giao chặn lại chém bừa. Biện thảo lên không được phải chạy xuống cầu, tên thứ ba nầy còn đang bận rượt theo bên gót, vừa tới nước hung thủ chuyện thân lực chém xuống một dao tên Biện đã biết trước nên lưỡi dao vừa xuống Biện liền độn thủy ra sông mà lại thay con dao tên nầy chém mạnh lắm sao mà cái lưỡi nó theo tên Biện mà nhập thủy chỉ còn cái cán nơi tay.

Ba tên hung tàu vẫn đứng ngó ngẩn trong bờ và đầu đám người. Còn tên Biện độn thủy ra khỏi ghe cả-đom trèo lên mui đứng ngó vào bờ coi bộ tự đắt lắm.

Lính lăng hay, đến bắt nội vụ về nhà công, làng hỏi tên Biện có phải ba tên nầy đồng chém y không? Tên Biện vẫn biết rõ lắm, song y giữ thái-độ anh chị nên khai với làng rằng: Thật là ba người cầm ba con dao lẻng tiếp chém Biện mà bây giờ Biện không nhớ mặt là ai, nên xin làng bỏ đừng truy nã làm chi.

Và ý có nói riêng với ba người kia rằng: bây giờ đây chúng mấy chém tao, mà tao không thèm khai cho chúng mấy, đến chừng tao chém lại chúng mấy, chúng mấy có làm dặng như tao không? Ba tên kia ngó chẳng có một trả lời.

It lời nhằm với mấy anh. Chém người người chém đánh rành không sai.

Giọc ngan hỏ dễ mấy ai?..

T. D. M.

CHUYÊN TRỊ BỊNH THẦN TÀI

Docteur NGUYỄN-VĂN-TIẾN,
cấp Bằng khoa-sinh
ra ở trường
số nhà 68, đường Chaselogne-Lacour, SAIGON

Chuyên trị có chứng bịnh mà như là bịnh ngoài da (impetigo, sáy u nhọt, uno-thư, vít tích v. vì bịnh về máu me (dương mai, thiếu máu, v. vì bịnh đương tiểu đầu, bọng đái lậu kinh niên, tiểu sữa, v. vì bịnh của phụ-nữ (bạch đái, đương kinh không đều và đau đớn, đau tử cung, v. vì...

Ông đã nhiều năm kinh-nghiệm sản sóc bịnh-nhơn về các chứng bịnh trên đây.

Mất ngày ong đều khán bịnh cho tòa. Khu-nhựt và ngày lễ thì buổi sớm mai.

Ông cũng có dùng điện để trị bịnh nữa.

BACKY

HAIPHONG

MỘT THIẾU-NỮ PHÁP XUỐNG CHƠI MỘT CHIẾC TÀU BUÔN BỊ MỘT VIÊN QUAN TÀU HIẾP-DÂM

Một thiếu-nữ Pháp lai, tên là L... xuân xanh mới 17 tuổi, ở con đường Lạch-tray Haiphong, có đơn kiện một viên quan ba tàu buôn tên là T... đã hiếp dâm mình, trong khi có xuống tàu chơi.

Theo lời khai của cô L... trước sở Cảnh-sát, thì việc ấy có lẽ xảy ra như sau nầy:

Ngày hôm kia, cô L... cùng bạn là cô F.. cùng 17 tuổi và lại làm công cho một hãng buôn ở phố Paul Bert, xuống một chiếc tàu buôn đỗ ở Sáu-kho chơi. Nghe đâu cô F. có quen ông T.. làm quan ba tàu ấy. Rồi trong khi cô F.. đang mải chụp ảnh, thì viên quan tàu giở thủ-đoạn. Cô L... tuy dây dụa, rách cả áo cho lắm cái quần trong, mà không tài nào chống nổi với sức lực vâm vỡ của ông T.. Thế rồi cô L... chỉ còn có một cách là đi thưa nhà chuyên-trách và trình cả những quần áo bị rách cùng đeo dấu vết của một đóa hoa xuân đã bị tàn phá.

Đó là lời khai của cô L... chưa biết có đúng hay không? Nhưng có một sự chắc chắn là sở cảnh-sát đã đưa cô vào nhà thương Thuộc-địa cho bác-sĩ Caro khám. Sở cảnh-sát đã trình tòa án Haiphong rồi.

"KHOẺ" tờ báo của quần-chúng lao-khổ Đông-Pháp

BA 5 GIỜ CHIỀU NGÀY THỨ NĂM
Tòa-báo: 84, Rue Nguyễn-Trãi, Hanoi

Sáng-lập: Nguyễn-đăng-Minh
Chủ-nhiệm: Nguyễn-đức-Kính
Quản-lý: Trần-đình-Long
Trị-sự: Giang-đức-Cương.

Những người hiền tập:
Trần-huy-Liệu
Lê-văn-Phúc
Nguyễn-mạnh-Chất
Nguyễn-uyển-Diễm
Hải-Triều
Hải-Thanh
Nguyễn-thành-Lâm.

GIÁ BÁO:
Mỗi số... 3 xu
3 tháng... 0$40
6 tháng... 0$80
Một năm... 1$60

Anh em chị em lao-khổ! "KHOẺ" là tờ báo của chúng ta: Chúng ta đọc nó! Cổ-động cho nhiều người đọc nó! Hãy gửi ủng hộ nó!

XUẤT BẢN NGÀY
3 SEPTEMBRE 1936

8 trang lớn bán 3 xu.

THUỐC DIỀU HIỆU "CHAMPION"

4 xu một gói 20 điếu — 1 xu 5 điếu

Qui ngài xin lưu ý:

Luôn luôn chúng tôi vẫn cố làm cho vừa lòng qui ngài, chúng tôi hiến cho qui ngài cái hiệu thuốc mới «CHAMPION».

Hiệu thuốc mới nầy được hai đều lợi:

1° Giá rất rẻ. Vì chúng tôi muốn hiến cho quí vị một thứ thuốc giá rẻ hạ, ai ai cũng có thể mua được. Qui ngài chắc cũng nhận rõ rằng chúng tôi đã chịu thiệt làm điều nên mới bán được có 4 xu một gói.

2° Phẩm chất. Xin qui ngài dùng thử thuốc «CHAMPION» qui ngài sẽ thấy tuy giá rất hạ chưa bao giờ có như vầy, song chúng tôi vẫn trân trọng phẩm chất thuốc, và chăm nom cắt bảo thuốc, cho đến tàn thời đẹp đẽ.

Vẫn toàn bằng thuốc lá thượng hảo hạng, nên thuốc «CHAMPION» rất thơm vừa ngon không nồng, không khô, hợp về sinh, vì đúng các vị Bác-sĩ Y khoa công nhận là thuốc rất tinh khiết.

Dùng thuốc «CHAMPION» qui ngài sẽ được kỉ cái lạc, vì là một thứ thuốc rất hợp sở thích của qui ngài, bao thuốc nhà nhã, đẹp đẽ và lại rẻ tiền.

4 xu một gói 20 điếu — 1 xu 5 điếu

CLINIQUE MÉDICALE
Góc đường Mayer và Albert 1er, tại DAKAO (Saigon)
Téléphone: n° 255

DOCTEUR PHAN-TẤN-THIỆT
Ex-assistant en dermato-syphiligraphie à l'hôpital St-Louis Paris
Ancien médecin attaché aux services de Darsonvalisation créés par le Ministère de l'hygiène pour la lutte antivénérienne

Có phòng xét nghiệm giá rẻ và phòng thương hàng mai mà đủ tính. Có nơi để thử máu, đàm nước tiểu, nước ốc, xét vi-trùng bằng kiến hiển-vi... Có chỗ riêng để rọi điện (radio d'agnostic) và để chữa bịnh bằng quang-tuyến (darsonvalisation, ondes courtes)
Trị các chứng bịnh và chuyên-trị các chứng bịnh đờn-bà, bịnh đau gân đau xương, bịnh huế liễu kinh-niên

PHÒNG COI MẠCH
NGUYỄN-VĂN-KHẢI
Lương-y bổn quốc tri sĩ
Médecin libre
GIỜ COI MẠCH:
Sớm mai... de 7 h. à 10 h
Chiều... de 15 h à 18 h
30, Route provinciale 15
(Gần gare xe điện) GIADỊNH

Muốn bán

Có một miếng đất 15.000 thước vuôn cách chợ Thủ-đức chừng 500 thước, có một nước mạnh và tốt lắm. Ai muốn cất nhà mát và xây hồ tắm, nghỉ ngơi mua nó đúng phải chỗ lắm.

Do nơi bổn quán thương lượng.

Docteur
VÕ-DUY-THẠCH
60 BOULEVARD BONARD
(gần Photo Chánh Ký) SAIGON

Mới mở phòng coi mạch ngày 10 Mars 1936.
Chuyên trị bịnh tế bại... và các chứng bịnh khác.
Mỗi ngày sớm mai và chiều.

DÂY BĂNG
Cho các Viên-Quan

Bổn-hiệu có tiếp đặng bản Pháp mới gởi sang các thứ dây băng (rubanerie) cho viên-quan như Đốc-phủ, Phủ, Huyện, Cai-tổng hạng-nhứt, hạng-nhì, hạng-ba, Hội-đồng địa-hạt, và Ban-biện Phó-tổng.

Vì mỗi cỡ vải ba cái mà thôi nên Bổn-hiệu xin các qui ngài nào có cần dùng thì viết thư liền cho Bổn-hiệu mà hỏi giá. Bổn-hiệu sẽ hồi âm cho qui ngài biết.

Nếu chậm trễ Bổn-hiệu bán hết thì phải đợi cả năm bảy tháng nữa bên Pháp mới có gởi qua thêm.

Xin qui ngài lưu ý.

Imprimerie de l'Union,
NGUYỄN-VĂN-CỦA
57, rue Lucien Mossard
SAIGON

Mercredi 29-36 — TIỂU-THUYẾT — số 396

紅蓮刹俠

Giang hồ kiếm hiệp

火燒紅蓮寺
Hỏa thiêu Hồng-liên-tự

Nguyễn-Chánh-Sát: dịch thuật

Hồi thứ bốn mươi ba

Gặp cơ-duyên thâm-sơn học đạo. Trở pháp-thuật bảo-lộ giựt đồ

(Tiếp theo)

Sẵn dịp lúc ấy tại tình Tử-xuyên sai quan giải bạc qua Vân-nam ba mươi vạn lượng. Đái-phước-Thành hay được tin ấy bèn nghĩ rằng: «Nếu để mà lấy bạc của các nhà buôn, nay chỗ nầy nầm trăm mai chỗ khác ba trăm: một là mất công, hai là dùng không đủ. Không mấy khi mà gặp được dịp tốt như vầy, nếu lấy trụm hết 30 vạn lượng bạc ấy vào tay rồi thì cón có lẽ chi là vợ chồng ta không được bo-ấm trọn đời.»

Đái-phước-Thành từ ngày về tới Tử-Xuyên đến nay, những việc trộm cắp bạc tiền của người ta không biết là mấy phen, càng lấy được chứng nào lại càng đang gan chứng nấy, những pháp luật của quốc-gia hắn có kể là gì: lâu cho đến những giới luật của thầy hắn là Thanh-hư Đạo-nhơn kia, mà hắn cũng chẳng kiên nể chi thay. Là vì hắn đã ghe phen phạm giới, mà không thấy thầy hắn tìm đến quở phạt đều chi; hắn tưởng là thầy hắn không hay biết được, huống chi không có mặt thầy hắn ở đó, thì hắn có sợ ai, còn có việc gì là hắn không dám làm.

Nay sai quan giải bạc tuy cũng có quân-binh đi theo ủng hộ mặc dầu, song bọn đó làm sao cho nổi với Đái-phước-Thành.

Bạc chưa giải ra khỏi bờ cõi Tử-Xuyên, đêm ấy tụm nghỉ nơi một nhà lữ quán kia. Không biết Đái-phước-Thành vận dụng pháp-thuật thế nào mà hắn lấy trụm cả 30 vạn lượng bạc của quan, mà thân không hay qui cũng không biết được.

Cho đến sáng ra, giải-hướng-quan thức dậy mới hay, sợ thôi mất mấy thất sắc; liền đi thông báo với quan trong bổn xứ, xin cho người tìm bắt thủ-phạm, cón mình thì cũng tự đi dò tra cho hiệt hạ lạc về đâu. Nhưng dò đã hết hơi, mà nào có dễ gì là tìm cho ra manh mối được.

Lúc bấy giờ, giải-hướng-quan cũng tự biết cái trách-nhậm ấy phân mình gánh vác, quan hệ rất nặng nề, thế nào cũng phải bị khốn khổ chẳng nhỏ; hay hơn là mình chết trước đi cho mất cái thân. Nghĩ như vậy rồi, bèn đi tuốt vào chỗ sơn-lâm vắng vẻ, mở sợi dây lưng ra, làm vòng mà tự ải.

Việc đũng tâu xảo, đương lúc cấp bức như vậy, Thanh-hư đạo-nhơn ở đâu lại vừa đi ngang qua đó, liền cứu phứt giải-hướng-quan đem xuống.

Giải-hướng-quan xem thấy cái bộ tướng ông đạo nhơn ấy cùng mão nghèo khổ rách rưới lan than, thì tức giận nghẹn ngào, nói không ra tiếng, cứ lỗ con mắt mà ngó sửng vậy thôi.

Thanh-hư đạo-nhơn lại hỏi rằng: «Lão đạo nầy chương quá, không biết khinh trọng chi hết, cũng vì việc nặng nề, vạn bất đắc dĩ nên ta phải liều mình mà chết; ai cầu ai mượn chi lắm, mà lão lại làm tài khôn, cứu ta sống lại mà làm chi đây?»

Thanh-hư Đạo-nhơn vùng cười ngất lên rằng: Trong đời có việc chi là vạn bất đắc ở đâu, người chỉ có phải cầu ta là đạo nhơn đây giúp cho là được, chớ có khó gì.»

Giải-hướng-quan xem thấy cái bộ tướng ông đạo nhơn ấy cùng mão nghèo khổ rách rưới lan than, thì tức giận nghẹn ngào, nói không ra tiếng, cứ lỗ con mắt mà ngó sửng vậy thôi.

Thanh-hư đạo-nhơn lại hỏi rằng: «Cái điều nhà ngươi gặp nạn vạn bất đắc dĩ đó là việc chi vậy? nhà ngươi hãy nói cho ta nghe hoặc giả ta sẽ có thể mà giúp ngươi được chăng?»

Viên giải-hướng-quan ấy chỉ cứ lấy cặp con mắt thừ-lợi mà xem người, cho nên và thấy cái bộ ông đạo ấy cùng khổ lôi thôi như vậy thì và có coi ra gì. Phần thì việc mất bạc ấy là một việc rất khốn nạn cho mình, không còn cách gì mà giải chỗ khó được, nên mình mới đi tự vận mà chết phứt cho rồi, lão lại làm khôn mà cứu mình lại đây, nên tức giận quá. Bèn hầy ông đạo ấy một cái, rồi ngó ngang, không thèm nói chi tới nữa.

(Còn nữa)

TẬP « SƯ-PHẠM HỌC-KHOA »

XUẤT BẢN MỖI THÁNG MỘT KỲ

Giá đóng niên tập S. P. H. K. (Cả phần thầy giáo)... ... ... 5$00

Những vị giáo-sư và viên quan Annam nếu thâu nhận giùm gởi cho bổn-quán, những số bạc mua báo ấy thì bổn-quán sẽ tính cho một phần huê-hồng 5 %.

AI MUỐN CÓ SẮN TẠI NHÀ MỘT ÔNG THẦY-THUỐC?

MUA

SÁCH DƯỠNG SANH

CHO GIA QUYẾN

của

ÔNG Y-KHOA TIẾN-SĨ A. SARRAMON soạn

và

ÔNG LƯƠNG-Y NGUYỄN-BÍNH DỊCH QUỐC-ÂM

chỉ rõ phép giữ-gìn và-sanh

dạy cách sanh-sản

bịnh thường

BÁN TẠI

MỖI QUYỂN

GIÁ 1$20

IMPRIMERIE DE L'UNION

— NGUYỄN-VĂN-CỦA —

N° 87, Rue Lucien Mossard — SAIGON

Ai muốn dùng thuốc Tây mới, tốt hạng nhứt?
Ai muốn có người báo-chế thiệt kỹ càng,
các toa thuốc của các quan Đốc-Tơ!

VẬY XIN QUÍ VỊ ĐẾN TẠI:

pharmacie franco-asiatique

PHÁP-Á DƯỢC PHÒNG

RUE DES MARINS, 219 -:- CHOLON

Tại đó sẽ có ông PHẠM-HỮU-HẠNH nhứt hạng Bào-chế-sư, tiếp rước qui vị mọi cả h mau-mắn và vui-vẻ

Thuốc mới và tốt nhứt-hạng, giá lại rẻ.

Qui vị ở Lục-Tỉnh gởi thư đến mua thuốc, thì chúng tôi sẵn lòng thi hành, giá thuốc tính sai mươi phân lại không tính tiền cước-phí.

MỸ NHƠN VIỆN

Madeleine

SỬA SẮC ĐẸP
ĐÁNH THỨ THỊT
SẠN SỐC BẰNG
TAY BẰNG CHƠN
TẮM BẰNG CHẤT
PARAFFINE

Nước hoa
phấn xáp hương
hiệu hoàng

46, đại lộ Bonard, Saigon

Có bằng cấp của Mỹ Nhơn Viện KLYTIA
62, Place Vendôme, Paris

Thưa quí bà quí cô,

Tôi lấy làm hân hạnh trình qui bà qui cô biết rằng tôi mới mở một Mỹ-Nhơn Viện, tại 46, phố Bonard.

Được chỗ thị-tứ nhà cửa lại trang hoàng rất lịch sự, chắc qui bà qui cô sẽ vừa lòng.

Bổn thân tôi đứng sửa sắc đẹp còn việc sắn sóc tay chơn thì đã có người giỏi việc thạo dưới quyền trông nom cho tôi.

Đó chỗ sắp đặt riêng để làm cho 5m bớt bằng cách đánh thớ thịt và tắm chất paraffine.

Xin qui bà qui cô chiếu cố đến viếng Mỹ-Nhơn Viện thì tôi rất hoan nghênh.

Nay kính
MADELEINE BUI

ĐỔI LỜI THÀNH-THẬT

Bản lời cùng chư thiện-tín được rõ, ngài nào có mua riêng tờ « Phụ-trương Phật-Học » mặt dầu, song hễ đến ngày thứ ba trong mỗi tuần lễ là ngày « Phụ-trương Phật-Học » xuất bản chúng tôi có gởi một số *LỤC-TỈNH TÂN-VĂN* kèm theo với tờ « Phật-Học » đó, là chúng tôi có ý biếu thêm cho các ngài xem chơi. Các ngài cũng cứ trả y theo giá tiền « Phật-Học » mỗi năm là 2$50, sau tháng ấy 1$30 vậy thôi; chớ không phải trả thêm tiền khác nữa; xin các ngài cứ để tờ *LỤC-TỈNH TÂN-VĂN* kỳ ba chơi xem; chẳng cần phải gởi trả lại như trước làm chi cho thất công.

Thành thật đổi lời biện bạch, nhờ chư thiện-tín biết cho.

L. T. T. V.

Việc khai mỏ dầu lửa ở Huê-kỳ

Từ đời thượng cổ đã thấy nói đến chất dầu hỏa. Nhưng trong bao nhiêu năm, vẫn chỉ có một số ít người biết đến nó và đôi khi đem dùng làm như vị thuốc mà thôi. Việc khai các mỏ dầu và biết dùng nó để thắp hoặc chạy máy, chẳng qua mới được có gần một trăm năm vừa đây.

Tìm thấy mỏ dầu và khai lên để dùng dầu hết, là ở nước Huê-kỳ.

Một người lận đận

Mãi đến năm 1859, một ông quan năm tên Drake mới khai cái giếng thứ nhứt để lấy dầu mỏ tại Titusville thuộc xứ Pensylvanie. Trước đó, ở xứ nầy người ta vẫn phải đào nhiều giếng để lấy nước ăn hoặc để chạy các máy nước, thì đôi khi vẫn thấy có những chỗ nước nổi vàng lên và có hơi hắc lắm. Nhưng gặp phải cái giếng nào như thế, người ta chỉ kêu ca, phàn nàn vì tốn công phu chẳng may gặp phải chỗ « nước xấu », chớ không ai nghĩ đến cái lợi dụng chất lạ kia. Đại tá Drake, cũng đào giếng mà tình cờ đã đào phải nơi như vậy. Ông đem lọc nước; lấy riêng chất dầu ra thì nghiệm xem nó dùng được vào việc gì. Khi đã biết nó là một chất có thể dùng được rất nhiều việc, ông liền quyết định tổ-chức việc khai mỏ và gây lên một bông-nghệ mới.

Các nhà phát minh, sáng chế, xưa nay vẫn không mấy người gặp may mắn. Ông Drake cũng vào số ấy. Việc của ông làm, vì buổi đầu thừa có đủ các máy móc inh xáo cho nên phải tốn kém, vất vả lắm. Chẳng những thế, sự dùng dầu mỏ bấy giờ là buổi mới chưa được lan rộng như bây giờ các nhà tư-bản coi là một việc chẳng đáng chú ý, nên cũng không ai chịu hùng phấn, giúp vốn cho ông cả. Ông phải lận đận quá chừng mới giữ vững được việc làm trong ít lâu, rồi sau cũng phải bỏ giở mà sống trong cảnh quẫn bách, cùng cực hết sức. Mãi đến mấy năm khi ông đã gần chết, công nghệ dầu mỏ đã phát đạt lắm rồi, bấy giờ người ta mới nghĩ đến cái công ơn phát minh của ông mà hằng năm cấp cho một số tiền tạm đủ sự sống.

Một bọn may mắn

Sự tình cờ vẫn đem đến với nó nhiều nỗi oái oăm. Nó đã cho ông Drake đào được cái giếng lấy dầu đầu hết, nhưng nó lại chẳng thưởng cái công lăn lộn buổi đầu, chịu bao nỗi gian lao vất vả để gây lên một nền công nghệ mới. Trái lại một bọn chẳng hề biết một tí gì về truyện dầu mỏ lại được nó đưa đến cho tiền muôn bạc triệu.

Đến chiếm đất Huê-kỳ, người đa trắng sinh sôi nẩy nở một cách mau chóng lạ lùng. Mà họ càng đông lại càng ở lần mải ra những đất trước là của bọn thổ dân da đỏ. Bị dồn dập mãi, đám « mọi da đỏ » cứ phải nhường chỗ cho người da trắng đến xây dựng thành phố cái khoảng đất củ của họ quen ở từ đời ông đời cha, mà chui lủi vào các chỗ rừng sâu núi thẳm. Cũng theo cái luật « mạnh được yếu thua », một bọn da đỏ gọi là Osage, hiện nay chỉ còn chừng 2.200 người cách đây 66 năm đã phải bỏ đất Kansas mà đến ở miền Oklohoma.

Đất Oklohoma vào khoảng năm 1870 ấy chỉ có những cánh đồng cỏ vàng úa bao la chen lẫn với mấy dẫy núi trơ trụi lanh lùng. Bấy giờ không một ai lại ngờ rằng chỗ đó có thể trở nên một cái kho vàng, mà chỉ thấy là mộ chỗ đất hoang vu cằn cỗi cho nên người ta mới ấn cho đám thổ dân. Không ngờ đến năm 1901 có mấy người đi tìm mỏ tới thăm, lại xét được khắp trên đất Oklohoma có nhiều mỏ dầu rất lớn.

Theo luật của châu Mỹ, ai đã làm chủ trên mặt đất nổi chỗ nào, thì cũng được quyền lợi cả dưới lòng đất chôn chôn dấy nữa. Vì thế mà những người thổ dân Osage bỗng trở nên các tay chủ mỏ, có nhiều hàng lớn đến điều đình để xin đứng ra khai khẩn. Công việc giản xếp mãi đến năm 1906 mới xong; bấy giờ mỗi người thổ dân tính ra được quyền trên một khoảnh đất rộng chừng 250 mẫu lấy và do chánh-phủ Huê-kỳ đứng nhận việc trông coi cho các công ty lớn người Mỹ khai khẩn, để thâu lợi cho họ. Cứ số dầu khai lên, sau khi đã nộp thuế cho chánh-phủ 5 phần trăm rồi, thì phải chia cho đám thổ dân 12 phần rưởi nữa. Tuy chỉ có thế mà trong khoảng 27 năm trước đây, đám thổ dân cũng đã được hưởng một số lợi là 2.700 triệu quan tiền tây rồi. Đến 6, 7 năm sau đây vì ở Oklahoma-City mới tìm ra được thêm mấy cái mạch dầu lớn nữa, nên số lợi hằng năm lại đã [illegible] lên gấp hai gấp ba [illegible] trước.

Tự dưng mà được tiền của đổ đến như nước như non thế ấy, đám dân « mọi » kia, lần dần cũng đều trở nên ngừng « ông hoàng » cả. Họ cũng ném tiền qua cửa sổ, ăn tiêu một cách cực kỳ xa hoa đắt đỏ các Thầy dòng tiền sắn quá như vậy đã hiểu cho họ làm nhiều cái cuồng ngộ vô chừng. Mấy năm vừa đây chánh-phủ Huê-kỳ đã phải ngăn giữ bớt lại, nghĩa là không đưa hết cả số tiền của họ được thường, mà đem gởi cả vào nhà ngân hàng rồi chỉ phát cho số lợi tức mà thôi. Dầu vậy, có nhiều nhà hàng tháng vẫn còn nhận được tới 10 vạn quan tiền tây nữa!

TH. HO.

DẦU NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

Một thứ ve trung, vuốn vức mới ra đời
chỉ bán có một các bạc (0$10) một ve

Dầu Nhị-Thiên-Đường là một thứ dầu chuyên trị về bả chứng rất hay, đã tồi đại danh từ ba mươi mấy năm nay.

Nhờ dùng rông những thượng hạng dược liệu chế ra, nên mùi vị nó thơm tho êm diệu, lại đủ sức cứu cấp phò nguy tiêu trừ bả bị h, công hiệu lẹ lắm.

Bởi vậy, bên chữ tôn trọng trong toàn cõi Đông-Pháp, đều hoan nghênh thích dùng Dầu Nhị-Thiên-Đường hơn hết.

Từ trong nhà bước ra ngoài đường, bước lên xe hơi, xe lửa, hoặc xuống tàu, ghe bầy là đi tận nơi chơn trời góc bể, cũng đều thấy người ta có đáng Dầu Nhị-Thiên-Đường cả.

Thiệt trường bao nhiêu đó cũng đủ làm cho mình thấy rõ rang sự tốt và sức hay của Dầu Nhị-Thiên-Đường đến bực nào rồi.

Ở đời, người ta cũng vậy, mà cho đến vật vô dụng hay thường mên cũng vậy, hễ danh vọng càng cao bao nhiêu, thì càng bị chung quanh ghét đố kị bấy nhiêu.

Nên Dầu Nhị-Thiên-Đường mà đặng danh tiếng lẫy lừng chừng nào, thì ắt ông đứng đứa tiền nhơn nhơ càng nát tức trong lòng chừng nấy, rồi sự đố kị cũng nhơn theo đó mà tăng lên đến cực điểm nữa.

Bởi vậy, chúng nó làm đủ trăm phương ngàn kế, hoặc, rải truyền đơn, hoặc sai bọn đi đứng đầu đường cuối chợ mà chê bai Dầu Nhị-Thiên-Đường.

Nhưng càng gió càng cong kích thiếu chừng nào thì càng tỏ cho thiên hạ thấy rõ cái thái độ lỗ mãng đốt rất của chúng nó gây ra.

Tranh thương mà dùng đến cái thủ đoạn hèn khẻ ấy, đã chẳng ai thèm nghe mà trái lại chúng nó chơi lắm cho Dầu Nhị-Thiên-Đường tăng thêm giá trị lên các nơi.

Là thì Bổn-đường không nên nhọc mà lo cho Song sự vực chẳng đã phải ép lòng tỏ ra lời để trong cho chư thân chủ ở toàn cõi Đông-Pháp đặng biết vậy thôi.

Luôn tiện Bổn-đường xin cho chư thân chủ hay: Hôm nay Bổn-đường mới làm một thứ ve trung vuốn vức, lớn gần bằng ve Dầu Nhị-Thiên-Đường bán 0$20 từ thuở nay; lại cũng dùng toàn một thứ thượng phẩm dược liệu đó mà chế ra, y như vậy chớ chẳng khác chút nào hết.

Bổn-ý của chúng tôi cũng định đã lâu, lại nhơn tiếp đặng thư của các thân chủ ở Nam, Trung, Bắc, ở Lào và Cao-man gởi về. Nên Bổn-đường phải chìu theo ý của chư thân chủ mà làm thử ve trong này cho đã các hạng ve lớn, ve trung và ve nhỏ, đặng để bề cho chư thân chủ mua Dầu Nhị-Thiên-Đường mà dùng; trong lúc kinh tế eo hẹp vậy.

Vậy Bổn-đường xin kể giá dưới đây, để chư thân chủ xem cho biết mà phòng sự mua làm bán lớn.

DẦU NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

1° — Ve lớn mọi lần bán 0$20 một ve, bây giờ chỉ bán có 0$20 một ve thôi.
2° — Ve trung bán 0$10 một ve.
3° — Ve nhỏ trước đó giá 0$10, bây giờ còn 0$07.

Dầu Nhị-Thiên-Đường là một thứ dầu mà ai cũng ưa dùng, lại có cả các hạng ve lớn nhỏ, mà giá rẻ như vậy thì ai tưởng ai cũng mua đặng mà dùng.

Bổn-đường rất mong sẽ giáp lnh đặng cho chư thân chủ trong muôn một, để tạ lòng chiếu cố của chư thân chủ bấy lâu nay.

Kính cáo
NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
47, Rue de Canton 47, -:- CHOLON

DOCTEUR
NGUYEN-VAN-KIÉU
MÉDECIN DENTISTE
STOMATOLOGISTE DIPLOMÉ DE PARIS
Trị bịnh đau miệng và đau răng
SOUS-PROTHÈSE ORTHODONTIE
119, Boulevard Bonard (kiến từng lầu thứ nhứt)
SAIGON
GIỜ KHÁM BỊNH:
Sớm mai từ 7 giờ tới 12 giờ
Chiều từ 3 giờ tới 6 giờ
Chúa-nhựt và ngày lễ từ 9 giờ tới 12 giờ
Téléphone 388

TRƯỜNG HỌC NGHỀ MÁY VÀ ĐIỆN
95-95bis rue Lagrandière -:- SAIGON
Téléphone 20425
Directeur: TRỊNH-HƯNG-NGẪU
TỰU TRƯỜNG ngày 31 AOUT 1936
do M. HỒ-ĐẮC CUNG, Mecanicien diplomé de l'E. E. I. M. dạy.

Chừng nào đứa trẻ đã lớn lên
Mà sữa không đủ cho nó dùng
Thì phải cho nó ăn bột sữa

NESTLÉ

HIỆU

CON CHIM

là một thứ vật thực lành, bổ và dễ tiêu hóa

Hàng NESTLE số 35 đường Mac-Mahon có sách dạy nuôi dưỡng con nít chứ quốc ngữ của bác-sĩ VIDAL. Quí Bà quí Cô muốn dùng xin hỏi tại hàng sẽ gởi tặng.

Ai muốn làm bản kẽm?
Ai muốn làm quảng-cáo tốt?

MÀ RẺ TIỀN

Hãy lại nhà in Union

NGUYỄN-VĂN-CỦA

57, đường Lucien Mossard, Saigon

Có đủ máy móc làm bản kẽm, bản đóng, tốt đẹp mà giá không phải mắc như nơi khác.

HỒ-HUYỆT ANH HÙNG

Dịch giả VÕ-BÁ-PHAN HIỆP-NGHĨA TIỂU-THUYẾT

(*Tiếp theo*)

HỒI THỨ MƯỜI BỐN

Cầu đãi khách ở vết, làm ăn nhà sửa Trác-nỗ yêu quan, riêng ngủ hương khác

— A!... té ra Lư-trang-Sĩ mà lão trễ nghinh-tiếp ấy là vì chưa biết tài trang sĩ vậy! Xin vào trong ngồi!».

Văn-Cao cũng chẳng khiêm-nhượng, theo Tịnh-Trai vào thư-phòng ngồi yên. Văn-Cao hỏi thăm tên họ, thì mới biết là Diêu-tịnh-Trai.

Tịnh-Trai hỏi:

— Trang-Sĩ ở chỗ nào mà lại đây?»

Văn-Cao bèn đem chuyện đi qua Dăng-châu tìm bà con, vì tham đi nên trời tối mà không hay, xin ghé đây tá túc, nói một lược.

Tịnh-Trai nói:

— Nếu vậy thì Lư-trang-Sĩ chưa ăn cơm, chắc đói bụng lắm nhỉ?»

Văn Cao nói:

— May có cơm khô ăn cũng đỡ đói được!»

Tịnh Trai không chờ nói xong liền bảo dọn rượu thịt ra. Một bác rượu thịt dọn ra xong, Tịnh-Trai lại dặn dọn riêng cho bốn tên quân-kẻ lại cho chúng nó vài dĩa thịt và một đấu rượu. Rồi tự mình bồi đãi Văn-Cao. Rượu được vài tuần Tịnh-Trai khẽ hỏi Văn-Cao coi lắm thế nào mà bắt yêu-quái vậy có cần dùng vật gì chăng?»

Văn Cao nói:

Không cần dùng món gì cả. Chỉ xin lão bá cho đờ tiểu-thơ ra khỏi phòng, rồi cho tiểu-khả vào phòng ấy ngủ. Chờ cho con quái đến, thì tiểu khả sẽ có cách cầm nó lại!»

Tịnh-Trai cả mừng lập tức sai người bẩm-báo phu-nhân và dỉ tiểu thơ qua phòng phu-nhân.

Văn-Cao rượu yêu lắm, nên uống mới vài chén mà không xiết uống nữa bèn nói với Tịnh-Trai:

Xin lão-bá đưa tiểu-khả vào phòng bây giờ, được tiểu-khả dự bị trước, khỏi để chậm trễ sợ con quái nó chạy trốn!»

Văn-Cao gật đầu khen phải, liền dẫn Văn-Cao vào phòng của Xuân-Kiều. Văn-Cao dòm xem trong phòng đồ-đạc trang-hoàng rực-rỡ, trần-thiết đẹp đẽ phi-thường. Tịnh-Trai ngồi xuống kêu châm trà, Văn-Cao uống xong, rút bửu-kim để ghè bên; rồi sửa đồ ngủ mà nằm. Tịnh-Trai thấy Văn-Cao một mỏi liền cáo-từ lui ra. Văn-Cao đóng cửa phòng, sắp màng chun vào nằm ngủ.

Thẳng biết yêu-quái bắt được chăng xin xem hồi sau.

HỒI THỨ MƯỜI LÂM

Kẻ chân-tiên, bái-sư chước-phu-nhân, Tiểu-nhiệt-não, kinh ngộ thân ái-phu

Nói về Lư Văn-Cao chẳng xiết sức rượu, nên vừa đến hương-phòng của Xuân-Kiều thì mỏi mệt muốn ngủ. Chừng Tịnh-Trai lui ra bèn đóng cửa phòng cởi áo khuy vén màng ngủ mê.

Ngủ luôn đến sáng bét, thức dậy xem xét: thì không có cái gì gọi là yêu-quái cả! Xem cây bửu-kim để trên bàn thì còn y-nguyên.

Văn xưa nay nhà của Diêu-Tịnh-Trai không có yêu-quái gì cả! Song đã không yêu-quái sao trọn ngày không ở yên vậy? Ấy không có gì lạ, cũng có một duyên-cớ nhỏ đại-phàm những người trong một nhà; trong số người ấy có kẻ nhất người dạn: người dạn thì không có chấp sự sợ-hại gì! Trái lại những kẻ nhát thì hay ngờ-vực! hễ có một tí gì thì cho là ma-quỉ ngay! đó là một cớ. Những đứa tôi tớ hay tinh-nghịch, lén khuấy phá ấn vụng; nó lại ám như trạng yêu-quái để nhát người! hễ sợ chừng nào nó lại càng lung-lăng chứng này! đó là hai cớ. Và lại Xuân-Kiều bị nhiễm bịnh mê cuồng; nói lắm-nhắm cả ngày, lại thêm có con quái ấy khuấy phá nên nhiều người tin sợ vô-cùng! chính Tịnh-Trai cũng phải sợ vậy. Nói tóm lại: thật là: Văn-cao với Xuân Kiều có phần nhân-duyên; cho nên Nguyệt-lão khéo bài trò xảo-quyệt khiến cho lưỡng-phối nhân-duyên. Thôi chớ nói chi nhiều mà lạc đề!

Nói lại Văn-Cao bước xuống giường xem bốn phía: những đồ trần-thiết trong phòng cũng chỉnh-tề như cũ bèn nghĩ thầm rằng:

— Chúng nó nói có yêu quái khuấy lộng lắm! sao ta ngủ một đêm mà không có một tiếng gì động vậy?» lại than rằng: «hay là yêu quái nó sợ ta ư?» lại nghĩ: «yêu-quái quyết không sợ người, hay là ta ngủ mê mà không hay ư? Ồ! mà thôi; không cần gì! yêu-quái không quan-hệ với ta. Sáng nay ta sẽ lên đường là êm chuyện!..»

(Còn tiếp)

HÃNG BẢO-KÊ
HIỆU
LA PROVIDENCE ET L'INDUSTRIELLE DU NORD
Ông BOY-LANDRY
Làm Đại-lý 17, Place du Théâtre, 17 Saigon

Hãng Bảo-kê nầy chuyên lo bảo-kê cho những xe hơi, nhà cửa, phố và hàng-hóa cho anh em. Những người ở Saigon, Chợ-lớn hoặc ở trong Lục-Tỉnh mà chịu bảo-kê với hãng nầy, nếu gặp lúc rủi ro (như hại việc gì), thì hãng sẽ bồi thường một cách rất mau lẹ và vẻ vang. Xin anh em lưu-ý.

PENSIONNAT
HUỲNH-KHƯƠNG-NINH
61, Rue d'Ariès -:- SAIGON

Số học sinh của Bổn-trường thi đậu trong kai kỳ: Certificat d'études élémentaires indigènes: 55 trò.
Certificat d'études primaires franco-indigènes: 54 trò.
Ngày tựu trường các lớp Sơ-học: 15 Juillet 1936.
Ngày tựu trường các lớp Trung-đẳng: 1er Août 1936.
Thơ từ xin học gởi trước ngày tựu trường.
HUỲNH-KHƯƠNG-NINH

ĐÔNG-PHÁP NGÂN-HÀNG
ĐƯỢC ƯU ĐÃI ẤN CUA CHÁNH PHỦ LẬP RA NĂM 1875
Hồi nạp danh vốn 120.000.000 quan
Vốn đóng rồi: 120.000.000 quan — Vốn tồn trữ tới ngày 31.12.32: 125.000.000 quan.
HỘI QUÁN: 96, Rue Haussmann PARIS (VIII)
Chủ tịch Hội đồng cai-quản: M. Henri THION DE LA CHAUME
Tổng Giám-đốc: M. PAUL FAUDOUIN
Tên đã đăng bố: INDOCHINE

CÁC CHI-NGÁNH VÀ ĐẠI-LÝ

TRUNG-HOA	ĐÔNG-PHÁP	CÁC XỨ KHÁC
CANTON	SAIGON	BANGKOK
FORT-BAYARD	PAITAMBANG	
HANKEOU	CANTHO	DJIBOUTI
HONGKONG	HAIPHONG	
PEKIN	HANOI	NOUMEA
SHANGHAI	HUẾ	
TIENTSIN	KAMDINH	PAPEETE
YUNNANFOU	PNOMPENH	
	QUINHON	PONDICHERY
	TOURANE	
	VINH	SINGAPORE

GIAO THIỆP KHẮP CÁC NƠI TRÊN THẾ GIỚI
Làm đủ các công-việc ngân-hàng và buôn bán đổi chác
CHI-NGÁNH Ở SAIGON — QUAI DE BELGIQUE
R.C.N.1

CHO MƯỢN TỦ-SẮT

Các các tủ-sắt tính mỗi phân	Thời hạn và giá tiền tương			
	3 tháng	3 tháng	6 tháng	1 năm
Nhỏ 18 × 26 × 50	2$00	3$50	5$00	10,00
Trung 18 × 51 × 50	4.00	7.00	10.00	20.00
Lớn 36 × 52 × 50	7.50	10.00	15.00	30.00

MANUFACTURE SAIGONNAISE DE CARREAUX & MOSAÏQUES
Société d'Exploitation des Établissements
BROSSARD MOPIN
Kỹ nghiệp
Sáng lập từ năm 1909
số 3 đường Lucien Lacouture
CHODUI SAIGON
Marque déposée
Gạch bông tốt thương hạng, nhiều kiểu mới rất xinh đẹp làm bằng XI-MĂN đủ thứ màu và các vật dụng đều ở Pháp-quốc lại.
Giá hãy hạ xuống rất nhiều. Xin viết thơ hỏi bản giá mới Bon-mẫu sẽ gởi cho.
Dây thép đề tắt: Adresse télégraphique: MANACAMB — SAIGON
VỞ RA THONG THẢ
hàng 8 đường L. Lacouture, — Chodui, gần trại lính tập Ô-ma

-:- TIỂU-THUYẾT — MAI-SƠN — 2-9-36 — SỐ 6 -:-

Tình... Tiền... Nghĩa...

LỜI DẶN CẦN:
Ai muốn diễn vở kịch nầy phải xin phép tác-giả và người thay mặt hội «Société de Compositeurs de musiques». N. D. L. D.

Cảnh thứ nhì
Khúc đường vắng

SCÈNE I

(*Tiếp theo*)

Ba.— (cầm tờ giấy, đọc) cô Liên 17 tuổi, sắp thi bằng cấp Thành-Chung. Chưa ai đạm cô; ở nhà khi nghe tiếng chuông xe của cậu Minh, cô bỏ cả công-việc, núp sau tấm mành dòm người yêu, rồi thở dài.

Minh.— (*cau mày có vẻ nghi ngợ*). Sao mầy biết câu nầy?

Ba.— Thưa cậu, con nhờ tình-nương của con mách bảo. (*Giọng bí-mật*) Xin cậu tha lỗi và giữ kín chuyện cho con. (*Mình mỉm cười, Ba đọc tiếp theo*) Tổng luận:

Lòng cô, cháu đã tỏ tường
Đêm ngày trộm mến, thằng thương chốc mòng

Minh.— (*bật cười nhìn vai Ba*).

Ba.— Tin cuối cùng: cô sắp đến đây.

Minh.— Sao mầy biết?

Ba.— Thưa cậu. Con vừa gặp cô đi chợ Đuổi, đường nầy đi thẳng từ chợ đến nhà ông Lang. Lúc về, tất nhiên cô phải đi qua chỗ nầy, vì đường ngắn hơn hết mọi đường.

Minh.— Thôi, khen cho mầy khéo đoán và cám ơn mầy đã chịu khó vì tao. Đi về sắp từ-tế những sách của tao vào tủ. Đây cho mầy một đồng ăn quà.

Ba.— (*hớn hở*) Cám ơn cậu.

SCÈNE II

Minh, Liên

Liên đương đi thong thả, Minh đầu trần, đến trước mặt, cúi chào.

Minh.— Chào cô.

Liên.— (*vẫn giữ vẻ điềm-nhiên*) Chào cậu.

Minh.— Thưa cô, tôi đón đường cô thế nầy, tôi cũng biết là không phải, xin cô tha lỗi, nhưng vì tôi muốn thưa cùng cô ít điều, nên...

Liên.— Thưa cậu, cô gì là lỗi mà cậu phải xin.

Minh.— Tôi không nói thì cô cũng đã hiểu. Tôi đã thường gặp cô, nhưng lần nào, hoặc ở nhà tôi, hoặc ngoài đường, cũng đều có người, tôi không dám ngỏ với cô những điều tôi định tỏ mà tôi đành giữ kín trong lòng hơn hai tháng nay. Hôm nay (*vừa nói, vừa ngó trước sau*) tôi được gặp cô một mình thật may cho tôi quá. Thưa cô, những lời tôi giải bầy, xin cô đừng cho là lời nguyệt-hoa của kẻ điểm-đàng quyến rủ người trong sạch.

Liên (*e-lệ*) Cậu dạy quá lời.

Minh.— Trong cách rụt-rè, ngượng ngịu tôi đối với cô, chắc cô đã đoán được (ngoài sự lễ phép bắt buộc) mối tình ân-ái của tôi.

Liên.— Cám ơn cậu đã đem lòng đoái tưởng đến tôi. Nhưng cậu đã nghĩ đến những điều khó khăn sẽ xảy ra trong mối tình cậu chưa?

Minh.— Thưa có, vì thế nên ngày đêm lo-nghĩ bâng khuâng...

Liên.— (*đau đớn và quả quyết*).— Nếu cậu đã suy xét tới những điều trắc trở eo le thì xin cậu đừng để ý đến tôi nữa, thì có đâu phải nghi ngợ, bâng khuâng.

Minh.— Tôi có suy xét là để tìm cách cùng cô kết mối tơ duyên, một cách vừa êm đềm vừa đẹp ý mọi cha.

Liên.— (*vẻ thẹn lẫn với sung sướng mà đỏ bừng, cúi xuống đất, giọng run run*) Sao cậu vội bàn đến mối tơ duyên thế? Cậu đã chắc lòng ai chưa?

Minh.— Cô Liên, tuy tôi chưa có dịp cùng cô bày tỏ tâm sự của tôi, nhưng vì sự ước ao chưa chan trong tâm hồn, tôi chắc cô đã thấu đoán nỗi lòng của tôi, tôi tưởng lượng mối tình chân thật của tôi đã cảm động cô ít nhiều.

(*Còn nữa*).

HỘI VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM

Hội Tư Bổn chiếu theo chỉ-dụ ngày 12 Avril 1916

Cựu nhứt và lớn hơn hết các Hội Lập Bổn ở Viễn-Đông

THÀNH LẬP NĂM 1912 — Ở PHÁP, Ở TÂU, CÔI ĐÔNG-PHÁP VÀ XIÊM-LA

Vốn của Hội đã đóng tất cả : 1 Triệu lượng bạc và 8.000.000 quan tiền Pháp

HỘI QUÁN: *7, Đại-LộÉdonard VII THƯỢNG-HẢI* | QUẢN-LÝ CÔI ĐÔNG-PHÁP: *26, đường Chaigneau,* **SAIGON**

Số tiền dự trữ tới ngày 31 DECEMBRE 1935 là: (Về bên cõi Đông-Pháp mà thôi) → $ 2.022.045,37

$ 2.124.258,73 ← Tiền cho vay bên cõi Đông-Pháp để dảm bảo số tiền dự trữ kể trên đây!

XỔ SỐ
HƯỞN VỐN CHO VÉ TIẾT-KIỆM

CHI NGÁNH **SAIGON** *26, Đường Chaigneau* — Ngày **28 AOUT 1936** — CHI NGÁNH **HANOI** *Rue Đường B. Desbordes*

CHỦ TỌA: Ông FUYET, Tổng-Lý Đông-Pháp Ngân-Hàng

DỰ KIẾN: Ông HUA-THU-KIEC và Ông LY-CU

và có Quan Thanh Tra quyền kiểm soát, các Hội Tư Bổn Nam-Kỳ và Kiểm Điểm chứng kiến

VÉ SỐ	NGƯỜI CHỦ VÉ	SỐ VỐN HƯỞN LẢI
	Cách thức Số 2 — HỒI NGUYÊN VỐN *Phân xổ số*: 1 Hạng-bộ trong 4.687 hạng bộ Hạng-bộ trúng ra: 1.037 Trong Hạng-bộ nầy có những vé: 3.884 — 4.492 — 6.735 và 8.072 Vé đang hưởng quyền lợi kỳ xổ số nầy:	
3.884	Cô Tardivel Armande, 82, Đại-lộ Gia-Long, Hanoi. . .	1.000$
4.492	Ông Pham-van-Hot, Thơ-ký hãng S. I. D. E. C., Saigon.	500
6.735	Ông Lin-pi Huon, 129, Đường Ang-Dương, Pnompenh.	250
8.072	Ông Nguyễn-van-Lam, Giáo-viên, Trường Senla. . . .	250
	Cách thức Số 3 — HỒI NGUYÊN VỐN *Phân xổ số*: 1 Hạng-bộ trong 4.687 hạng bộ Hạng-bộ trúng ra: 103 Trong Hạng-bộ nầy có vé: 115	
115	Ông Pham-ngoc-Giao Rue Principale, Phuly	125$
	XỔ SỐ TIỀN LỜI CHIA CHO VÉ CÁCH THỨC SỐ 3 Số tiền lời chia cho tháng nầy: 266$93 Vé số: 2.580 đăng trúng ra là vé: 250$00 Bốn vé 250$00 sau đây đặng chia đồng số lời trên đây:	
2.580	Ông Vien-De, 11, Quai de la Suisse Huế	66$78
2.591	Ông Tran-Buu, Mécanicien des P. T. T. Huế.	66.73
2.605	Ông Dao-dinh-Khanh, 258, Đường Lagrandière, Saigon.	66.73
2.606	Ông Phong-tzi-Luong, Tiệm Phuc-Thai, 53, Grand Rue Thanh-hoa.	66 73
	Cách thức Số 5 Cuộc xổ số A — HỒI VỐN GẤP BỘI *Phân xổ số*: 1 số trong 30.000 số	
14.468-B	Ông Ngô-gia-Lê, Tri-Huyện ở Tam-Nông, Hưng-Hoa (Vé 200$00).	1.000$
14.468-A	Vé 200$00 hủy bỏ.	
	Cuộc xổ số B — HỒI NGUYÊN VỐN *Phân xổ số*: 1 Hạng bộ trong 3.000 hạng bộ Hạng-bộ trúng ra: 1.419 Trong Hạng-bộ nầy có vé: 3.659 — 15.359-A và 28.081-A Vé được hưởng quyền lợi kỳ xổ số nầy:	
3.659	Ông Pham-van-Loc, Thông-Ngôn Tòa-án, Xieng-khouang.	1.000$
15.359-A	Ông Huynh cong-Vang, Nhà Giấy-Thép, Saigon. . . .	600

SÁCH PHẬT ĐÓNG BÌA ĐẸP

Nhà sách Đoàn-trung Còn-mai vừa đóng bìa xong một bộ sách hệ lạm bổn quyển: Lịch sử nhà Phật, Pháp giáo nhà Phật, các Tôn, Đại đạo Phật, Tăng-đồ nhà Phật.

Bìa cứng, lưng vải tốt, in chữ vàng rất nhã, để dành đọc đời đời. Giá tại nhà: 3$00.

Quí vị ở xa muốn mua, nhà sách sẽ in tên họ, chức nghiệp và địa chỉ của quí vị trên lưng sách, in chữ vàng. Nhà sách kể gởi đến cho quí vị bằng cách Colis-Postes giao ngân tất cả vừa được phí là 3$50. Thật là một dịp may, được sách quí đóng bìa để đọc.

Thơ từ: M. HUYNH-TRUNG-CÔN, 143 rue Lagrandière — Saigon.

Các quan cai-trường Các vị giáo-sư

Nếu quí vị vui lòng nhận bán giúp các sách của tôi cho học sanh, tôi xin biếu cho một phần huê hồng 10 %.

Xin viết thơ cho biết, tôi sẽ gởi bản kể sách có giá cả và điều lệ.

Sách cũ đóng bìa lại thật đẹp có mạ chữ vàng bán rẻ hơn sách mới.

NGUYỄN PHÚ-HỮU
Reliure Cartonnage
102-104, Boulevard Galliéni
Gare Louvan-Saigon
Téléphone: 20467

MỘT HỘP THIỆT THUỐC HƯỞN VALDA

dùng trong 15 ngày phải lo thì đủ ngăn ngừa

Khỏi đau đức giọng, khỏi đau phổi và đủ trừ các bịnh NHƯNG LÀ

Sổ mũi, nghẹt mũi, phong hàng, ngoại cảm, hoặc đàm nhiệt nổi cảm, rầu, vân MÀ NHỨT LÀ PHẾ BỊ GIÓ BƯỚC

THIỆT THUỐC HƯỞN - VALDA -

xin dùng trong hộp mà thôi, trên nắp hộp có phủ cẩn chữ bạc

- VALDA -

một ống thì phải

GÂY MÓN

Thuốc SIROP DESCHIENS có huyết bổ

Làm cho đường ăn ngon miệng, ngủ ngon, mập ra, thuốc của các Laboratoires réunis.

Một cuộc may ít có

Có tiệm họa hình muốn bán các thứ nước thuốc dùng trong nghề họa hình, giá thật rẻ. Ai muốn mua thì xin mời đến xem hay là viết thơ thương nghị do nơi Bổn-báo.

HO LAO

Chớ nên thấy ho thường mà không lo điều trị, nếu để lâu sẽ thành ra ho lao.

Phải trị liệu tức khi mới ho sơ bằng thuốc PULMOGENINE ho, hồn lần mỗi ngày. Một muỗng canh với một chút nước trà, sẽ đặng hiệu nghiệm, đã trừ dặng ho và bổ phổi.

PULMOGENINE là một thứ thuốc trị bịnh ho rất thần hiệu.

Hỏi người bịnh nào đã dùng thuốc PULMOGENINE rồi thì sẽ rõ sự hiệu nghiệm của nó.

PULMOGENINE VỀ LỚN GIÁ 1$50

Có bán khắp nhà thuốc tây

Chỗ trả: Pharmacie Centrale J. MUS, 185 à 201, Rue Catinat, Saigon.

Khăn đen suối-đơn

NGUYỄN-VĂN-BÚP
CHỦ SUỐI-ĐƠN

(Gares Bình-Nhâm par Lái-Thiêu)

Tôi còn dương làm những kiểu khăn đặt riêng tùy theo ý mỗi ông; xin viết thơ nói rõ mấy lớp và lấy ni tôi sẽ làm ý theo gởi lại, cách lãnh hóa giao ngân, sở phí tôi chịu. Qui ông ở gần xin mời đến nhà trước xem mấy đờn, sau đó bề lựa khăn cho vừa ý.

Bùng và Nhiễu-gô ở trong bằng điểm đen, giá . . . . . 8$00

Bùng và Nhiễu-gô ở trong bằng mền, giá . 2.00

Cẩm-nhung mình phần ở trong mền, giá. 1.40

(Đại-Lý M. Trần, Meilleur prix à Dakao)

Savon «Con-Cọp»

Cần dùng khắp cả xứ Nam-kỳ, Trung-kỳ, Bắc-kỳ và Cao-miên, mỗi tỉnh một nhà Đại Lý Độc-quyền, được trọn quyền sắp đặt việc mua bán trong tỉnh.

Thơ từ xin đề cho:
M. JEAN PE LEGRINI
31, Boulevard Kitchener, Saigon

Hằng cần dùng thêm 3 người Cò-mi và ba người Magasiniers. Xin đáo thương lượng.

Muốn bán

Nhiều sở ruộng cọng chung lại những 400 mẫu ở tại làng Mỹ-thiện, Mỹ lợi và Mỹ-đức-tây, hạt Mỹ-tho ruộng cận theo mé kinh.

Ai muốn mua từ sở cùng tăng, xin đọc nơi bổn báo.

Cuộc xổ số C — MIỄN GÓP

Phân xổ số: 1 Hạng-bộ trong 3.000 hạng-bộ
Hạng-bộ trúng ra: 89
Trong hạng-bộ nầy có vé: 29.057 — 8.722-A — 11.209-A — 28.649-A — 4.890-B — 22.458-A — 7.605-B và 11.777-B
Vé được hưởng quyền lợi kỳ xổ số nầy:

		Giá bán lại liền	Số vốn mục đích
29.057	Ông Delor Savamouttou, Surveillant des P.T.T. Hanoi.	514$00	1.000$
8.722-A	Ông Ta-ngoc-Ham, Chargé des T.T.T. Mimot	276.50	500
11.209-A	Ông Agamadoussah, Thương Gia, Quinhon .	110.20	200
28.649-A	Ông Tran-xuan-Dao, Giáo-viên ở Vinslai, Huyện Cam-xuyên, Hatinh.	106.40	200
4.890-B	Ông Hoang-van-Hoan, 47, Đường Bichot, Hanoi	102.80	200

Mấy vé trúng ra trong các kỳ xổ C trên đây tuy đặng đổi ra vé tất góp y số vốn mua, khỏi phải đóng tiền tháng nữa, lại có giá bán lại liền và đặng dự bà cuộc xổ số mỗi tháng về cách thức số 5.

Các người Chủ vé số 5 đặng chia lời của Hội, kể từ ngày mua vé.

Trong các Hội Lập-Bổn ở Viễn-Đông có một Hội VẠN QUỐC TIẾT KIỆM cho lời cho những người mua vé, kể năm thứ nhứt.

Số bạc định cho cuộc xổ số hồi vốn gấp bội vé tháng Septembre 1936 là:
Vé 1.000$ mà trúng ra thì đặng lãnh 5.000$
Vé 500$ — — 2.800$
Vé 200$ — — 1.000$
Phần rồi số cho tháng Septembre 1936 về cuộc xổ số gấp bội là 1 phần trong 30.000 phần

Cuộc xổ số vé Tiết-Kiệm kỳ tới nhằm ngày thứ Hai 28 SEPTEMBRE 1936, đúng bốn giờ chiều, tại Hãng Chánh của Bổn Hội bên cõi Đông-Pháp, 26, đường Chaigneau, Saigon.

XIN LƯU Ý: Cần dùng người có đủ tư cách làm Đại-Lý cho HỘI VẠN QUỐC TIẾT KIỆM

DOÀN-THIÊN TIỂU-THUYẾT -:- 2 Sept. 1936 -:- N° 22

LỊCH-SỬ
NƯỚC CAO-MIÊN

Dịch-giả: SONG-BÌNH.

Xem kia, nước Cao-miên là Mang-tăng, mặt-vô, không có vua-chúa cũ từ nào, nay nhờ Tây-phương bảo hộ mà nên cường thịnh rồi mới được thuộc địa ở Đông-Dương; có quan Tri-phủ minh chất thị, xem Đại-nam chính biên-liệt-truyện, bắt-chước tích xưa Cao-miên sau trước rõ ràng, dịch-giả ý theo bổn-truyện ấy dịch thuật ra sau đây, đăng hiến độc-giả thương lãm.

(Tiếp theo)

Ngoài ra lại lập thị-tứ khai thương-trường, đặng Hán-dân và man-dân giao thông thương-mãi, đối với man-dân như vậy, là tỏ ý Triều-đình nhứt thị đồng nhân, — nghĩa là Triều-đình xem Hán-dân và man-dân như nhau, không phân biệt chưởng ngộ cao hết, bọn Trà-long ba người cùng phát vãng Tây-ninh phế hạt, an thảo bọn nó ở một nơi, vì bọn Trà-long đắc tội với Triều-đình cho nên bọn nó bị phát lưu sang xứ nầy xứ khác, trước kia, bọn nó bị phát lưu các tỉnh Hưng-yên Bắc-ninh và Hà-nội, nay lại bị phát lưu ở phủ Tây-ninh xứ Nam-kỳ, bởi bọn Trà-long là Đầu-mục man-dân ở nước Cao-miên, Triều-đình không cho bọn nó ở xứ Cao-miên sanh sự.

Cuộc kinh lược của Ngô-văn-giai và Cao-hữu-Dực, hết phủ Tây-ninh đến tỉnh An-giang, chỗ địa đầu quan yếu ở tỉnh nầy, cũng thiết bảo đồn điền và chiêu dân lập ấp, lại khai thiết Thị-trường thương mãi, chiêu tập man-dân lai vãng thông thương, trong khoảng bốn năm năm phủ Tây-ninh và tỉnh An-giang nhơn dân càng ngày đông đảo, vì có sự thông thương tiện lợi, nên từ xứ Hồn dân và man-dân tới ở đa rất đông, lại có bọn Thổ-dân không chịu nổi sự bạo ngược của Xiêm nhơn, đem nhau tới qui phục Triều-đình nhiều lắm.

Bọn Trà-long phát vãng Tây-ninh an thảo, Triều-đình khiến bọn nó chiêu dụ man-dân qui hàng, vì sự ép buộc của Triều-đình, bọn Trà-long phải tới các chỗ thổ-man chiêu dụ. Chất-tri và Nặc-ong-Đôn biết rõ tình hình như vậy bụng lo nghiêm cấm man-dân không được qui thuận với Nam-triều, con man-dân vãng lai buôn bán ở Nam-kỳ Xiêm nhơn thâu thuế hàng hóa « hai phần mười » rất nặng, chẳng những Xiêm nhơn hoạnh chính bạo liệm, lại biếp hạch sang đoạt tiền bạc của man-dân cũng kia bởi vậy.

Thổ-mục và man-dân oán hận thấu xương, đối với Xiêm nhơn phản nghịch, bọn Thổ-mục cai trị thổ-man các xứ, phẫn nhiều qua thuận với Nam-triều, kẻ hiến chân nọ, người hiến quốc kia, lại có kẻ đem thổ-dân tùng hạnh quan binh hiệu dụng.

Triều-đình muốn chiêu dụ Nặc-ong-Đôn qui mạng, lập khiến Trà-long gửi mạo tam bản thơ của mẹ tên Đôn gởi cho tên Đôn, trong thơ nói thông thiết nhiều lời, khuyên biểu con qui thuận với Nam-triều êm chuyện, Nặc-ong-Đôn tiếp bức thơ tưởng thật, ý muốn nghe lời mẹ cho êm, ngặt vì ở dưới quyền áp chế của chất-tri, tên Đôn không được tự do hành động.

Năm ấy mùa thu tháng tám, Biện thần là Nguyễn-tri-phương muốn chinh tiệu Trần-tây, ông và các quan thử dâng sớ về triều, điều trần cơ mưu về sự chinh tiệu Trần-tây đã rõ, vua Thiệu-trị tiếp sớ tấu ấy, hạ chỉ giao Đình-thần hội nghị việc nầy Đình-thần vân vô luận bàn, đều đồng ý về sự chinh tiệu Trần-tây tất cả. Đình-thần bèn hội hàm phúc tấu, xin chuẩn ý sớ thỉnh của Biện-thần.

Vua Thiệu-trị liền hạ chỉ dụ cho Nguyễn-tri-phương hay rằng: « sự chinh tiệu Trần-tây, Trẫm cũng hiệp ý như vậy, song binh nhung đại sự, có chỗ lợi hại chẳng hèn.

(Còn nữa)

IMPRIMERIE DU LỤC-TỈNH TÂN-VĂN
Directeur Propriétaire NGUYỄN-VAN THIET.
57, Rue Lucien Massiet, SAIGON

TIRAGE 3.500 EXEMPLAIRES
Le Gérant LÂM-VAN-NGO.

2148
2 septembre 36

CUỘC ĐUA NGỰA SAIGON

KỲ THỨ 16

(Ngày chúa-nhựt 6 Sept. 1936)

Đăng tên

BỘ THỨ NHỨT
Phần thưởng ALIDOR
(1re épreuve)
Đua trên 1500 thước, ngựa hạng nhì

Lượn	100$	30k.
Kiều-Anh	100	30
Hoa-bích-Liên	75	30.5
Đạm-Vân	100	33
Vang-Tiên	125	34.5
Vang-Em	100	35
Tam-Sắc	50	35

BỘ THỨ NHÌ
Phần thưởng ALCYON
(1re épreuve)
Đua trên 1.000 thước, ngựa hạng 3

Ô-Phụng	30k.5
Hà-Dương	30.5
Incognito	32
Hắc-sơn-Hồ	32
Hồng Tài	32
Đạm-Nguyệt	33.5
Thanh-Hương	33.5
Vang Hương	33.5
Vang-Nam	35
Khêu-Liêng	3.75

BỘ THỨ BA
Phần thưởng A' IDOR
(2e épreuve)
Đua trên 1.500 thước, ngựa ngoại hạng

Đạm-Bồ	75$	27k.
Hồi-Long	50	29.5
Vang-Huê	150	30.5
Kim-Lợi II	75	34
Vang-Hậu	75	34
Đạm-Châu	100	35
Hồng-th-Vân	100	35
Đạm-Phước	150	35

BỘ THỨ TƯ (D.É.)
Phần thưởng DARK JAPAN
Độ chấp đua trên 1.200 thước, ngựa hạng nhì

Bạn-Vàng	37 k.
Calem-Cây	36
Phi-san-Hồ	34
Vân-hồu-Lợi	33
Hồng Lạc	32
Kim-Châu	30
Đạm-Hay	30
Carna-Flag	29
Vang-Lộc	29
Hồng-Long	28
Đông-Dương	27

BỘ THỨ NĂM
Phần thưởng ALCYON
(2e épreuve)

Hồng-Liên	30 k.
Cẩn-Ngọc	30.5
Vang-Xuân	32
Ngọc-Vân II	32
Citadelle	32
Thạch-Long	35
Atoms	35
Kim-Luông	39
Long-Thành	39
Hồng May	39

BỘ THỨ SÁU (D.É.)
Phần thưởng ENTRAINEUR
Đua trên 1.500 thước, ngựa ngoại hạng

Vang-mỹ-Nữ	27k.5
Sardine	27.5
Hồng-phi-Long	29
Phi Vân	29
Đạm-Ngọc	29.5
Kim-Anh	29.5
Café-Crème	31
Le Lion	33
Rouracung	33
Đạm-Hương	34
Champs-Eck	34.5
Hồng-Môn	36.5
Garuda	38
Hồng-Bên	40
Son	40
Popok-Sath	41
Talisman	41

BỘ THỨ BẢY
Phần thưởng BIRIBIRI
Đua trên 1600 thước
ngựa hạng nhứt

Kỳ lang-Anh	33 k.5
Séo-Cop	35
Kim-Y	35
Le Pirate	35
Miarka	35.5
L'Espoir	37
Vas-y-Arthur	39
Xích-Phụng	39
Khêu-Dành	39

Những số Tombola chưa lãnh

Trong những số Tombola Tuân lễ nhì-đồng trúng có nhiều số chưa lãnh đó. vậy xin đăng lại kỳ sau những số ấy, ai coi sơ sót hãy đến lãnh.

Đây là những số trúng còn lại.

N° 22 271	05 068	36.691
26 926	05 300	79 574
16 588	05 420	32.618
47 509	65 398	94.370
32 492	84 926	36.481
03 297	00.788	86 025
72 879	69 209	70.090
01 644	53.013	83 306
59 589	81 816	08 888
71 782		
35 785	42 699	46.829
79 786	03 335	58.871
16 061	18 926	52.048
85 780	62.822	96 675
91 882	28 503	74 891
06 981	49 247	54 884
05.157	74 768	41 560
26 304	51 674	88.718
58 893	96 825	22.200

Tin thêm về cuộc lễ khánh-thành

(Tiếp theo trương nhứt)

Trong vài lát sau Ủy ban tiếp rước lại đến Thương khẩu để tiếp rước các phái bộ ở Cao-miên hay Leo đến bằng tàu cùng những điều-kiện như trên. Và cũng có nhạc trường mũ đen nghinh-tiếp vui vẻ các vị khách quí ấy.

Thời-gian còn lại trong buổi sớm mai, thì để đưa các phái-bộ hoặc đi ăn hoặc về chỗ nghỉ cho đúng giờ lên trường đua Phú-Thọ.

Đến 14 giờ tại Phú-Thọ, hội-đua ngựa đánh riêng thiết cuộc 13 thiết-lộ-xuyên Đông-Pháp. Các chi-tiết trong chương-trình cuộc khóm hợp nầy sẽ đăng sau.

Hôm nay chúng ta cần nên nói sự tăng vẻ trang-hoàng lễ là ở đó có cuộc đua riêng đó hội, toàn những ngựa «xá-xiêu» ngoại chương-trình hội đua tiếp theo «Grand Prix du Transindochinois».

Các phần thưởng «double event» thì lấy tên là «Prix Paul Doumer» và «Prix René Robin» để kỷ niệm những vị Toàn quyền tại chức lúc khởi sự và lúc xong con đường sắt xuyên Đông - Pháp dinh liên Tàu và Bắc-kỳ đến Namkyi; còn các phần thưởng khác thì lấy tên các «khu-thành» ở mức cùng của thiết lộ như Yunnafou, Nacha n, Haiphong và Saigon.

Giá tiền mướn sẽ trả thêm cho các chủ ngựa theo giá đặc biệt 100 đồng một đó.

Nay trời tốt, các kỵ-binh của Polo Club và các sĩ quan của Polo-militaire sẽ dượt trước độ thứ nhứt độ double event. Đó chỉ là một cuộc biểu diễn ngoại chương-trình chớ không có một giải thưởng nào cả.

Lúc ấy thì các phái-bộ các dân-tộc kéo riêng theo chung quanh trường đua : sự lạ mắt của các thứ dân-tộc, và quốc-ẩn riêng của mỗi dân-tộc cũng là một cuộc tiêu khiển tuyệt vời cho các tay «tuyệt phiên» nhà nghề hay gặp dịp sẽ nhóm họp ở trường đua Phú-Thọ ngày ấy.

Và lại nhạc của 11e R. I. C. sẽ hiến cho các bản hay nhứt hết trong mục-lục.

Cuộc lễ nầy tuy ít p i-tiền con bao nhiêu bỏ vào quỹ phước thiện.

Tiền 21 giờ, cộ-đồn... một cuộc đưng cộ lạ mắt nhứt sẽ kéo hồi đến theo các đường sẽ chỉ sau nầy. Không những phần tử mượn ở cơ thủy-binh hay nhà tinh ma rồi có nhiều đoàn ở Saigon và Cholon mà phần đông các phái bộ các dân-tộc đến đây cũng phụ giúp vào nữa. Người ta sẽ thấy cộ-đồ về cổ hai phương-diện đặc biệt vì tỉ số mà cũng về một tranh-cảnh đẹp mắt nữa. Lẽ tất nhiên là nhạc kèn trong lễ nầy sẽ rinh rang đã vui tai mà cũng đẹp mắt.

Nhưng người ta hai ngại rằng: cuộc nhóm họp ở trường đua vào buổi chiều ấy lại phải bị trời xấu (mưa), thì cũng không thể gì dính cuộc nhóm ấy lại ngày khác trong những ngày trong chương-trình được. Nhưng mà cộ-đồ mà bị nhóm thì thì có là phải dời ngày qua tối thứ hai 28 Septembre. Về trường hợp ấy, tối 27 Septembre sẽ thế vào một cuộc hết của hội Ai-hữu Mỹ-thuật, chúng tôi sẽ nói sau.

Những ngày lễ trước thuộc về các ngày từ 27 đến 30 Septembre có người nói rằng: như thế rất khó cho phần đông được thưởng-thức hết các cuộc vui, bởi các cuộc lễ khởi sự các cuộc vui từ 1er O tobre đã cho hết thảy dân-chúng đều đề có tiên tiêu phí.

Vì các cuộc nghinh-tiếp ở các quan hay các bữa tiệc và diễn binh ; đều là những cuộc tiêu khiển không lấy tiền cả. Duy chỉ có cuộc nhóm họp ở trường đua thì phải nhứt định ngày 27 Septembre thôi. vì ngày 28 có quyền-lịch « kh ng tnể dời đổi được của hội đua ngựa.

Ngoài ra nữa thì không thể rị dời đến 4 Octobre để biểu-diễn các cuộc vui lẽ, vì các điều kiện khác như chợ phiên ở Nam vang và ở Hanoi phải kế tiếp luôn đây.

Đã vậy, cảng chớ đến sau ngày 1er Octobre, thì chúng ta lại càng phải hy-sanh nhiều lắm, vì cuộc lễ sẽ bị thiệt thòi lớn xộn vì thời tiết nóng, như bão tố, ly hiện đang có có tin báo trước trong tuần tháng Octobre ở Annam.

Vậy thì nên khôn khéo hơn là thiệt-hành cuộc lễ trước để tránh các việc lôi thôi về thời tiết, nếu không, các quan khách ở Bắc vào phải mác kẹt ở Nam đến lúc rồi cuộc lễ.

ĐỌN XEM

Lịch-sử nước Cao-miên

NƠI TRƯƠNG TRONG

CUỘC XỔ SỐ

của hội Tập-bản và tập phương-pháp vào cơ-binh Nam-kỳ

Tất cả số trúng 7.000$

1 số đặc-biệt	2.000$00
1 số trúng	1.000.00
2 số trúng	500 00
5 số trúng	100 00
10 số trúng	50 00
50 số trúng	20 00
100 số trúng	10.00

Giá bản mỗi số : 0$50

NGÀY XỔ SỐ

11 Novembre 1936

Giấy số đã bán khắp nơi và tại M. Trần-thái-Nguyên s/o imprimerie de l'Union — Saigon.

TIN VẮN

Các báo ở đây đều đăng tin rằng: vì bốn anh thợ Ba-son bị đuổi nên viên cai-quản sở ấy liền bị bộ thuộc-địa kêu về Pháp.

∴

Nếu thiệt như vậy, thì cái tiếng đồn rằng Tổng-trưởng Mou et là «Tổng-trưởng khoan-hồng» là đúng nghĩa quá. Mà không biết chừng sẽ có một lối nói khác hơn để gỡ thể thống là...

∴

... Vì đúng kỳ, nên phải về Pháp nghỉ. Cái đó thì để nói lắm. Nhưng ông ấy mới được quan Toàn-quyền khen đấy, thì... ông Mouet có lý hơn kết.

∴

Sau khi làm lụng vất vả thì hay là thân thể cả ngày mệt nhọc thì thấy nhớt đâu kho chịu

Muốn cho được tinh mình lại hay uống một hớn hay là hai hớn Aspirine Usines du Rhône.

∴

Về vụ Huyền-thị-Nâm bị chủ nhà đánh chết ở Ben re, trước kia các báo đều có tỏ-cáo kích liệt bà chủ nhà sát-nhơn ấy.

∴

Nhưng lại có thầy báo đông-nghiệp quốc-âm có tiếng là «binh-dân 100 phần 100» đứng ra binh vực cho bà chủ nhà, nói rằng: Huỳnh-thị-Nâm nống phão chà tự ấu.

∴

Đến nay, ông thầy «khoa học» đã trả lời, nhà chuyên-trách quật mồ lên khám nghiệm thì quả thiệt thị-Nâm bị đánh chết. Bà chủ nhà đã bị tổng-giam. Ai bảo xử cầy không có công-lý ?

∴

Luật lao-động đã ban-hành ở Đông-Pháp, mỗi năm trở các ngày chúa-nhựt là thường đã đành, mà các nhóm công được nghỉ 15 ngày nữa trả lương đó.

∴

Nhưng con giao-kèo chung thì chưa nhứt định động.... vì... phương-pháp nầy cứu vớt được một số đông thất-nghiệp sẽ có việc làm... Cũng khá mà

∴

Thuốc hiệu «Aspirine Usines, du Rhône» chuyên trị các bịnh nhứt đầu, long óc sẽ mất và đau nhứt trắng.

∴

Một tổng-trưởng Hồi là Gœbbels đã đến Rome.... các báo Ý nói rằng: thì ông ấy của Gœbbels ở thành Venise chính là tinh thần thiện của Ý hiệu rất nồng nàn vậy.

∴

Mấy lúc nay bọn dân A ở Phi-Châu đã chịu cho chế chàng phát xít Mussolini vô làm «ba me» rồi, thì ai ai cũng tưởng ổn...

∴

...Không đã sử quân Ethiopie ở Londres cho hay A-hoàng có tiếp đãng một bức thư ở A ơi rằng: đám tân quân ấy đã tự hợp về phía Tây Etaiopie lập binh-đồ ở tại Goré do Woldesadik lập chánh-phủ. Bọn ấy cũng «cứ-chớ».

∴

Nếu vậy đề chờ có trận chiến-tranh thế-giới Ý rút binh về ở ra nhà, chớ đứng ra xâm thì chết đừng đồng chớ không chắc gì đâu.

∴

Bọn cu li xe kéo ở đây có gởi một lá đơn cho các quan Toàn-quyền Đông - Pháp, Thống - đốc Namkỳ, quận trưởng địa-phương Saigon Cholon, các nhà đại-biểu các nhà viết báo và các nhà thương-gia xã hội Annam.

∴

Họ kêu nài số phận của họ bị gay gắt quá và kiếm ăn không đủ. Nghe họ than phiền thì m thiết quá, mà biết sao bây giờ? Xin nhà chuyên trách để ý dùm họ. Vì họ là bọn người «cầm và điếc ở xỉ hộ», nói nhàn không được mà kêu nài gì với ai hết. Ai định sao bay vậy thôi.

∴

Uống mỗi ngày một hớn Aspirine Usines du Rhône, ấy là biết lo xa vậy bởi vì thuốc nầy làm cho ta khỏi nhức đầu.

TIN TRÊN THUDAUMOT

Cu-li sở cao-su Quản - Lợi làm reo

4 người cu li cầm đầu bị bắt

Ông W. là người coi sóc sở cao-su Quản-lợi đã lâu năm nên rất quen thuộc tánh tình người vùng đó. Giữa việc ông có thấy sự Phạm kê Thiên và một người Cal. Thrro lợi cu li trong sở, anh Cal nầy hay hành hạ anh em họ lắm.

Tên cu-li Ninh-đức-Đông, mới xin vô làm tập chít mủ cao su. Không biết xảy ra sự gì mà hồm 26 Aout rồi đây, Đông trốn mất, hai ngày sau, anh ta mới trở về Sóc-gòn.

Thấy sự Thiên biểu Đông theo mình lên cho ông W. hay, thương ông nầy biết chuyện không đáng gì nên đuổi hết về sở biểu đi làm như thường. Dọc đường, thiên có đánh đập tên cu-li phụ ấy.

Chiều bữa đó, ông R. chủ sở cao su có nói với ông W. rằng mai, sáng sớm hai ông sẽ đi Cao-miên.

Tin nầy, không biết ai đón ra sao, mà trong cảo trại, cu li đều biết và đến 5 giờ ch ều sau khi điểm danh, cu li nhóm lên nổi cờ cao su nầy sẽ vẫy tay thầy sự Thiên ra-quân.

Sáng bữa sau, cu-li và những người Annam giúp việc trong sở đều có mặt trong lúc điểm danh, và không có chuyện gì lạ.

Hai ông tây ở sở cao-su liền lên xe đi. Sau gần rưỡi, có mấy tên cu li cầm dầu xôi anh em làm reo. Trong lúc ấy, một người dân bà chạy lại cho hay tên cu-li phụ chít mủ cao-su bị đánh hầm qua là Ninh-đức-Đông đã chết tự-tử. Thấy vậy, ông W. hỏi ai đã đánh anh Đông ? Thì ông ấy bèn gọi anh Thiên, và không chịu đi làm nữa thầy sự Thiên con ở tại sở.

Tuy viên kiểm soát lao-động có khuyên giải bọn cu-li nhưng họ không chịu về trại. Hiện nay 4 tên cu-li cầm dầu ấy đã bị bắt.

Một trận bão rất dữ dội ở Triều-Tiên

Sở Điện báo Reuter mới cho hay rằng có một trận bão bên nước Triều-Tiên (Cao-lý) rất dữ dội, có 1316 người chết, 1168 người bị thương tích, 7897 người mất biệt, không biết chắc sống ít nào. Có 28.862 cái nhà hư sập: 4391 cái nhà bị hay mất: 46.525 cái nhà bị nước dâng ngập hết, và 462 chiếc tàu bị chìm ở! Tai trời họa nước thông khổ biết bao? Lớp chết vì nạn tai bão lụt, lớp chết vì giặc giã chém giết lẫn nhau.

Không biết ông xanh kia ghét bỏ nhân loại thế nào mà ông hại rất là nhiều cách.

Hội Liên-Hữu cựu sanh-viên trường trung-đẳng Pétrus Trương - vĩnh - Ký nhóm đại-hội

Điều-lệ hội « Amicale des Anciens élèves du lycée Pétrus Trương-vĩnh-Ký » đã được quan Nguyên soái Namkỳ phê chuẩn: nên tối xin các anh em cựu học sanh đến ngày phúc nhựt 6 Septembre đúng 9 giờ sáng, nhóm tại trường nơi phòng hội của các vị giáo-sư, dưới quyền chủ tọa của quan chưởng Valen ot đông bản cứ một bản tri-sự thiết thọ và bàn cải mấy vấn đề sau đây:

1- Nhứt định tiền nhập hội và tiền góp mỗi tháng;

2- Cử một người thay mặt nơi trường Đại-Học Hà-nội;

3- Giải quyết những câu chuyện có ích cho hội.

Thay mặt cho hội
TĂNG-HỮU-LỢI

-- Thơ tín --

CÙNG ÔNG KIỀU-THANH-QUẾ
BÀ RIA

Bài ông gởi đến chúng tôi đã đăng ra lâu rồi, nhưng chúng tôi sửa tựa lại.. Và sau bài ấy ông có đề một « thơ nhắn » chúng tôi cũng có đề y như thế. Vậy ông hãy xem lại trong những số báo cũ... Ông hứa gởi tiếp nữa, thì ông gởi cho, vì nhiều bạn đọc rất biết.

Cám ơn ông trước.
L. T. T. V.

Cuộc-diện thế-giới

(Tiếp theo trương nhứt)

quân-chống chống với chế độ độc tài của Staline.

Trostzky lại tiếp cái hiến-pháp mới sẽ nhứt chắc hết các sự hoạt động chánh-trị của dân-chúng Nga.

Ấm chỉ về cái ân chống các đề đệ của Trostzky, ông ta nói rằng: các bị cáo nhân, chỉ trừ Zinowjew và Kameneff, đều đối với ông là người lạ cả, và các tài liệu nhạo bị đã dùng đủ làm bằng cớ cho ông khám phá cái hài-lịch công-lý ở Moscou và các phương-pháp xấu xa mà chánh-phủ Staline đã dùng.

... mà ở Nga-sô-việt vẫn còn vui trong ngày lễ!

Moscou 1er Septembre. — Nga sô-việt mới làm lễ hàng năm là thanh-niên quốc-tế.

Cuộc lễ nầy đã đôi hồn ra một ngày quốc gia của thanh-niên; bởi vì các khẩu-hiệu đều xui giục cuộc cách-mạng thế-giới mà cũng là những cuộc khảo-sát quốc gia về lao-động, thể-dục, sự kinh-trọng Staline và cơ binh.

Thanh-niên phải trở nên hòa lò cho quê-hương và đủ sức để binh vực. Báo Giơrơl lại có nhắc nhở tiếng «quê-hương» chính là danh-từ mới trong tiểu-tư-điển cộng-sản.

TÂY-BAN-NHA

Dân-chúng Anh quyết làm dữ để giúp chánh-phủ binh-dân Tây-ban-nha

Londres 31 Aout. — Có nhiều đăng-viên cộng-sản kéo nhau biểu-tình trước sứ-quán Bồ-đào-nha đăng phản đối về việc dung khu thuốc đạn súng ống để giúp cơ binh Tây-ban-nha, một quat-lại trong sứ-quán có tiếp kiến cùng phái bộ của bọn biểu-tình và hứa rằng ông sẽ nói sự phản đối ấy lại cho sứ-thần hết.

Thiệt có thương-thuyết gián-hòa với loạn-quân không ?

Londres 31 Aout. — Đặc phóng viên của báo Daily Telegraph cho hay rằng: bởi qua có một cuộc thương-thuyết tại Saint Jean de Luz giữa 4 nhà thay mặt chánh phủ ở San-Sebastien (tên gì?) và 4 nhà thay mặt của loạn-quân ở Pampelune.

Những hiệp ước không đăng thôn nhân, như người nói về đem đồ tu của hai bên và thôi việc chích chiến thì lại phải đợi đến vân-đề tuyên-bố độc lập vài tỉnh ở phía Bắc.

Người lớn tuổi hơn hết trong các nhà ngoại giao là đại sứ Argentine có yêu-cầu lập một ủy-ban thương-lập dưới quyền chủ-tọa của Tổng-trưởng bộ ngoại-giao Argentine hiện nay đi qua Âu-châu.

Báo « Messageros » muốn gì ?

Rome, 1er Août. — Dưới đầu đề: « Ai giúp khí giới cho cộng-sản Tây-ban-nha ? » cơ-quan Y la báo Messagero có « vẽ » lại lịch-sử quyền-thuyết của Pháp và Tây-ban-nha theo ý kiến của chánh phủ Madrid.

Báo Ý cũng nhận rằng: những bằng cớ rõ ràng và không chối cãi gì đáng về một số rất nhiều binh khí của Pháp đã chuyển vận cho quân chánh-phủ Tây-ban-nha.

Thủ-Tướng Léon BLUM, chính với ông cũng không chối cãi gì về các sự tỏ-cáo của báo giới Pháp. Nhưng ông chế chỏi, chối kịch liệt để lấy nề.

Cũng bào ấy nói rằng: Thủ-Tướng Tây-ban-nha đã có gởi cho Thủ-Tướng BLUM hồm ngày 18 Juillet một bức thư yêu-cầu ông nhị hiệp tác để chống loạn-quân.

Mà hình như ông Léon BLUM cũng có nói với đại sứ Tây-ban-nha là Carrasna để cho ông ấy hay rằng: Chánh phủ Pháp đã sẵn sàng giúp chánh phủ Madrid theo như sự yêu-cầu.

Báo « Messagero » lại nói rõ các chi-tiết về sự thương thuyết đã đeo dưới đến ngày 27 Juillet.

Sự chuyển-vận binh-khí của Pháp đã trả do một số bạc vay là 6 triệu quan của Pháp quốc ngân-hàng và Paye-Bas và tại Paris, và các sự chuyển vận vàng đến một triệu 2 trăm 88 ngàn đồng « pounds ».

Báo Ý kết-luận rằng không còn nghi ngờ gì nữa về những mưu-đích mà Pháp đã đeo đuổi, bởi vì tư bảy lâu Pháp muốn đùng Tây-ban-nha một chỗ căn-cứ quân sự.

Năm 1932, ông Herriot đã muốn ký giao-kèo với Madrid về một tư-bản-cho thương-mãi, trong ấy Tây-ban-nha hứa lấy bán lớp chay ra bị ba súng đặc chết. (Không chứng là một tin lầu).

Năm 1933, ông Herriot đã muốn ký giao-kèo với Madrid về một tư-bản-cho thương-mãi, trong ấy Tây-ban-nha hứa lấy bán lớp chay ra bị ba súng đặc chết. (Không chứng là một tin lầu).

Năm 1934, ông Herriot đã muốn ký giao-kèo với Madrid về một tư-bản-cho thương-mãi, trong ấy Tây-ban-nha hứa lấy bán lớp chay ra bị ba súng đặc chết. (Không chứng là một tin lầu).

của Pháp mỗi năm một số khí-cụ chiến-tranh là 20 triệu-quan, và phải đã cho Pháp trọn quyền cho phép cất trại xưởng kiến-trúc và đóng máy bay và đại-bác, hiện đang giao qua đó, và cơ-binh Pháp những khí-cụ cần yếu trong lúc chiến-tranh.

Dứt lời bào ấy nói: cái giá-trị về tinh-thần của sự-kêm xuất-năng binh khí lại chỉ rõ rằng chánh-phủ Pháp đã vi-phạm hiến trong trước thứ hiệp-ước, nhơn đó họ lấy ý-kiến ấy theo sự khó để cầu quyền ban luật quốc-tế và của lương tâm.

Queipo de Llano lại tổ-cáo Pháp nữa.

Báo « Le Lokal Anzeiger » nói rằng quan sáu Queipo de Llano có nói trước vô tuyến-điện Séville rằng: theo tin ở Gibraltar loạn-quân có lượm được của quân chánh-phủ bỏ lại tại Irun nhiều đại-bác cùng một kiểu của đại-bác trong đội pháo binh Pháp đặt ở đồng hiện nay. Quan sáu có kêu gọi và thân phiền kích liệt Pháp, và tỏ cáo Pháp đã không đúng theo hiệp-ước trung lập.

Lại trận ở Irun lại khởi nữa

Mặt trận Irun 1er Septembre. — Đặc phái viên của báo H. N. B. cho hay cuộc xem bom ở Irun đã khởi sự hồm thứ ba hồi 7 giờ rưỡi sớm mai do loạn-quân khởi trước.

Sau chiếc phi thoàn bay khảo thành thì có 2000 thước và nem bom thứ nặng rất chừng 5 hay 10 phút thì rõ nem quốn. Sau duyên-hải cũ ở Saint Marcel, quân chánh-phủ có đặt hàng rào rất kiên cố đã bị bom ở máy bay nem ba rào.

Tiếng đổi của tiếng bom nổ trong nói đưa ra rất thảm thiết.

Sau cuộc bắt hung, pháo binh và súng liên thinh của chánh-phủ bắn tốn lại, nhưng vô hiệu-quả.

Pháo binh loạn-quân nem bom các đường ở mặt trận chánh-phủ trước Saint Marcel. Các máy bay của loạn-quân nem bom khắt bên biên-giới Pháp (?). Trong nửa giờ đầu cuộc nem bom rủa mặt bay thì có lối 15 trái bom rơt ngay các địa-phận phía Tây thành Irun. Nhà cửa đều cháy thiêu rão.

Dấu cốn một người chốt chánh-phủ cùng kháng cự

Quân đội chánh-phủ có trả lời cho bức tối hậu thư cho quan sáu Mola rằng: quân chánh-phủ quyết kháng cự đến cốn một người chốt Quan sáu Mola của chợ đội pháo-binh lớn nữa đến cho đủ sức, có thể vượt lên các miền núi để chiếm-cứ các miền Irun và Saint Sebastien. Vì có nhiều sự khó khăn trở ngại, quân chánh-phủ đến sắp tăng các chiến-xa và đại-bác trên núi Saint Marcel.

Loạn-quân rúng cón chờ các chiến hạm đến đăng khởi công.

Ngoài ra nữa tin tức các mặt trận không thấy gì thay đổi, không quân chánh-phủ đang nem bom ở Séville, Grenade, Cordoue, Burgos và trên hình Audalouste và Aragon thì êm tịnh, và quân chánh-phủ đã chiếm được một phần trong tỉnh Oviedo.

Trái lại loạn-quân, theo sở vô tuyến-điện Sevil e và Lisbonne thì cho hay họ nem bom ở Madrid đối rừng núi thiêu hủy hết ở Guadarrama và lấy hết các miền Canaries.

Quân Chánh-phủ có bắt tên trọc phú Muguiro chứa hơn 85 triệu đồng bạc của tài sản của các nhà tôn-giáo, và vẫn còn xử quyết mấy những quân loạn chưa dứt.

1.200 người bị đốt thiêu

Londres 1er Septembre. — Báo Daily Express có đăng mới tin phía bắc của một người chứng nói: 7 tên gì? trong cuộc rằng các đảng viên có chánh-phủ giết binh bọn gát-đang khám lớn ở Madrid và nổi lửa đốt khám.

Có 1200 người bị cháy thiêu trong ngọn lửa hay bị bắn lớp chạy ra bị ba súng đặc chết. (Không chứng là một tin lầu).

Đọc báo mà không đọc tờ *Nông-công-Thương* chưa phải là người biết đọc.